

Latvijas Avīze.

58. gadagahjums.

Nr. 11.

Treschdeena, 14. (26.) Merz.

1879.

Nedateera adrese: Pastor Salanowicz, Luttringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekspedīcija Besthorni ī. (Meyher) graimatu-bohde Jelgava.

Rādītājs: No cekšiemēm. No ahrīmēm. Višņauvalkās finas. Mihlo Dēķīteri. Valēja vēstule iš Rīgas. Baustas apgabala nepečeschana varadība. Lihdsellis pret mākslu īnīcībaschānu. Tautas mēta. Abildas. Sūdīnaschāna.

No cekšiemēm.

No Pehterburgas. Ap Austrālijai ta augsta dakteri komisjone staiga revidēredama zeemu pa zeemam; Metlankas jahdschā tika wiži zilveki išmekleti, waj ir weseli, vihrīschī no profesora Eichwalda, jewīschī no dakterenes Bestuschewas. Prischiibinīkas zeemā node- dīnaja wehl weenu namu, kas bij par sehrgas perekli noskrīhts. Tagad gohds Deewam it nemas waits tur nedīrd no mehra.

— Muhsu karaspēkam no Bulgarijas ahrā nahkoht krištīgi paleek leelās bailes. No Adrianopeles esohf kabdi 30 tuhīt. krištīgi isbehguschi un nogahjuschi us zitureni dīshwoht.

— No mehra puše hī raksta, ka op Metlankas zeemu wīfas tāhs lihdschinīgāhs waktis ir atlāstas; wehl waktis paleek tik ap Selitreni zeemu. No ar mehri apslimuscheem esohf wīfā tai laikā 81 iswe-felojusches.

— Pehterburgā ar 4. Merz ir laiks atkal atmetees augstās. 3. Merz atbrauza no Londones Kreewijas meetneeks, grahfs Schuwallows. — Us Afganistanas waldbi esohf jauns kandidats meldejēs, prinjis Abduramans, kas lihds schim dīshwoja Samarkandā un dabuja penſiju no Kreewijas. Englante gohdina Jakub-Kanu, zeredama, ka ar wīmu warehs labi meeru fadercht.

Wīfas tāhs waldbas un teesas no aktiwahs armijas tohp schi-nis deenās no Turkiem us Odesu pahrzeltas, kur tām wehl kahds mehnesis buhs darba, un tad tiks slehtas. Tīkhīds kā karaspēkls buhs wīfs mahjās pahrwests (tas notiks wehl Merz mehnesi), tad ari wīs-komandeeris, generalis Todlebens, brauks us Odesu. S.

— Bij ispauduschaħs weħstis, ka Kreewija esohf apturejusi sawu karaspēku no Turzijas fault mahjās, tamdeht ka Englantes karakugi wehl paleek Marmora-juhrā un ne-eet iws, kā sinoja, ahrā us Boskas-līhtscha; tagad nu sino, ka ta weħstis esohf tihri neekl, jo ta leeta, tamdeht tā notizis, esohf no Englantes waldbas Kreewijai istekla un Kreewija ar to pilnigi weenīs prahis. Tik jau gan atkal kahda falka nodohma buhs pee Turka pamanita. —

No Jelgavas. Kursemes mahjaimneezibas fabeedriba notu-reja 7. Merz wakarā Jelgavā sawu schi gada generalsapulzi. Kad sapulze beedribas daschadas eekschligāhs lectas bij pahrunajusi un ap-spreedusi, wīna greesa sawu weħribu us tam, ka buhtu Kursemē waiflu-lohpu issħahdes noturamas, un beidsoht tai leetā tiktahl weenojāhs, ka ilgadus tāħda issħahde, farveenota ar waiflu-lohpu tirgu, issħok-jama, jo zan to tiktū lohpu audseħħana stiġi pеebalħi. Kur ta issħahde kafra gadu noturama, to apspreedħis ilgadus us generalsapulzi. Schogad wīnu nospreeda Tukumā noturejt, ja tikk tā nodohma nemta semkohpibas issħahde tur schogad iħx isħirkota. Klahtakas finas par tam schimbrilħscham wehl truhħst. — To pasħu deenu sapulzejħas ari Kursemes uguns-apdroħschinħanas beedriba us generalsapulzi. — Zetorideen, 8. Merz, eefħlaħas Kursemes kreditbeedribas general-konvents un pirmdeen, 12. Merz, fanahja Kursemes oħtra termina landags loħpā. — Ohtradeen, 6. Merz, notureja Kursemes lohpu-issħarfeschħanas beedriba sawu schi gada generalsapulzi Schirkenhöfer a saħle. Par schi sapulzi un wīna nospreedumeen dohmajam nahko-sħa reisħa kahdas it iħxas finas zeen lasħajneji pasħneqt. — Kursemes baxnizzeesas schi gada pawafara-juridika ir-nolita us to laiku no 24. April lihds 8. Moi. — G. D. B.

Jelgava 6. Merz notureja „Kursemes lohpu issħarfeschħanas beedriba“ sawu gada generalsapulzi us ko lihds 100 beedri, karp-schēm ari dauds Latweeħi bij fanahluschi. Par ruhypibu beedribas

darīschħanās dabuja drukatus pateizibas-rakstus Jelgavas kvartalwīs-neeki Busch un Grube II. f. un Alschwanges katolu prahwests Pronie-wiez f.; beedribas fudraba schnales Kuldīgas mesħasatgs Kalksteina un Wentspils zeetuna usraugs Haase f.; beedribas pateiziba tapa iż-fażita Kuldīgas mahzitajam Freiberg, cabinerim Hirschowiz, Kanda-was meesta preeskħnekkam Schneeberg, ahgera meisterim G. Lutz un Künstler f. — Wentspil; fudraba goħda tresses pee zepures walkajamas 11 Jelgavas fuhrmani un naudas dħawwas 4 Jelg. polizejas waktmeisteri. Turklaħt buhtu sinojams, ka ir ar gubernu fħollas direktora atweħleßħanu ir-eriktetas ihpaħħas „ħollenu beedribas pret lohpu mohzisħanu“ pee kuras jau no Jelgavas fħollahm ween lihds-ħim lihds 1550 fħollent peeteikusches. Ari Kurf. lauksħollahm un zitahm vilseħta-ħollahm Kursemē dohma tħadus „ħollenu beedribas pret lohpu mohzisħanu“ cezel. Beedru skaitis ħneed Kursemes lohpu aissħawfħanħas beedribā pahri par 1300. Par beedribas darbofħħanħas 1878. għad-żera l-istajjeem us preeskħu wehl plasħħakas finas apgħadha.

— 7. Merz Kursemes wiċpahriga semkohpibas beedriba notureja sawu pirmu generalsapulzi, 8. un 9. Merz notureja Kursemes bankas konvente sapulzi un schodeen, 12. Merz, atkal fahksehs Kursemes lanđaga, kas tagad fanahkfu pahri Dezember 1878. g. vahrspreed-ħemm galigji nospreest. R. S. —

No Leepajas. Scho seemu, wiċwairak no jauna gada lihds 23. Februar, bij par ohħsu kluu dīshwe. Tagad jaħk atkal wiss ka no jauna atdīshwotees. — Sunds stahweja ilgu laitu aissħali un kugi newareja no Leepajas aiseet us zitahm vilseħtahim, un no ziturenes newareja atkal pee mums atbraukt. No 24. Februar fahla dam-fugi naħkt, un schi għad-żu lihds 27. Februar pawisa 70 kugi eenah-fugi un 65 isgħajjuschi. — Leelakais labibas andelmanu skaitis Lee-pajā ir-Schihdi, reti Rīħgas un ahrimes ħausmani. Ari muhsu kugu strahnekeem, kuri lihds schim netraugeti sawu darbu dīna, ir-konkurrenti erabuħħes, prohti strahneeki no Viħscheem, kuri pee kugu peļahħdex hanħim ween strahħa un dasħam labam eekħħemes strahnekkam petru aħnejn. Labibas żenās ir-deewsgan augstas. Mak-faja wīnu nedet par meħru 120 mahrz, smageem rūdseem 2 rubl. 40 kap. Te japeenin, ka laużnekkem daudseis mitħas, wīni eemehro sawu labibu peħġi puhreem un isħekkina-tħadju un tħadju żenu. Ḫausmani atkal aprekkini peħġi mħreem un mħażinahim. Par proħwi: par 120 mahrz, smageem rūdseem mafsa 240 kap., par kafra mahrzinu, kas pahraf par 120, mafsa 3 kap., 4 un ari 5 kap. mahrzinu, bet tad jau wajag labeem graudeem un labai żenai buht, kur 5 kap. mafsa; buhtu rudi 125 mahrz smagi un zena stahwet 4 kap. mahrzinu, tad isħakħtun par meħru 290 kap. Wahzu ħausmani reti kahds laużnekk krahps, bet Schihdi, finam, laużnekk nesħħanu sej̊ par labu finnhis isleħħaq. Iż-żid daudseis dsireħħts, tas un tas faiinneks ir-no Schihdeem apħraħpits, un arween til tad to paman, kad andele nosħegħta un Schihds prezzi sannehmis ut pasħidis kā jau Schihds pa Mikleem.

Iż-Emburgas. Ne masumu jau esam laikrafstos lajjiżi par ta faulteem „laħbi aħla teem“ jeb „laħbi teem“, kur tiek dasħadas buħxħanas weħstas, kā schahdi bleħħi padara ar sawu „aħla teem“ amatu, „paragraħju“ un „likumu“ stahħijsħanu, — lai taħbi fah-did asħħarstas un qiegħi abbaritu, ta kā lai wīnu nagħo sej̊, bet waj għan tiek klas-ħiġja. Nek! eet tikk im eet weenumeħr no tħaddeem padoħmus smeltees; „aħla teem“ netruħx kāri sunkapas meħles, ar ko issħakħs, kā „deħi ta m̄i ta paragraħsa lectai ta un kā janoteek,“ lai tħalli fuħds, jo minnha par masu mafsa eefħoxt palihgħi; — ta tħalli „aħla teem“ gumda joprojx, lihds kamehr tam, kām „aħla teem“ palihds,

gandrihs gals klaht. Buhtu lohti daudī lo par tahdeem „afakateem“ rakstīt, kuri muhsu puse „afakatojahs“, bet netihkahs wifas leetas peemineht; johku deht tikai schē weenu minechū: Kahdam schihs puses semturim, faulkim to schoreis par „Kellelajus“, notikahs strihdus ar sawu nahburgu; fahkahs suhdsiba pēe pagasta-teefas, tad atkal pēe usraugu-teefas; pīmais, kā strihdus zehlejs, zereja leelas leetas istai-fah, bet redsedams fawas leelas wahjibas pateesibas finā peenehma weenu no muhsu puses „afakateem“; tam, kā prohtams, mehle ne-peekuha stahstoht, ka pehz likuma winam (Kellelajam) „gruntīgi“ peenah-kotees to dabuht, lo pagehrejis; „Kellelajus“ no „afakata“ wehl wairak eedrohfschinahs nemas nau meerigs, bet nu tikai abi ar „afakatu“ brauz tikai kā brauz. Laiziku brauza abi weenos prahdōs un nenahza strihdū sawā starpā, bet, kā jau wifam labumam ir ari fluktums klaht, tā tas ari te notikahs, jo Kellelajus, leels fihstulis buhdams, fawam „afakatam“ wifā deenā Jelgavā un us zeta tikai — lo dohmajeet! — dimus schnabuhs bija dewis; — kas gan wareja zerecht, ka muhsu „afakatus“ tāween zeenihs? — „Afakats“ nu zet lupri augschā un neleekahs drihsak meerā, lihsf kamehr Kellelajus apfohlahs tahdu jaunu kartupelu-feklu doht, kahda wehl neweenam nau, un „afakats“ ir ar to meerā un — brauz atkal lihsf. Nedseet, kā schē eet! Svefham, kas schō pusi pīmo reisi redī, gan newaretu eeteikt, ka tāhdas blehdibas muhsu puse waretu notiht, jo schē ne-isskatahs wis tumfibas-meegā fnaudo-schi laudis, bet, kā jau mineju, ari muhsu puse tumsoni nopeetni puh-lejahs. „Afakati“ un strihdmani, waj teesham nesneet fawas deenās labakos dārbos pawadiht nekā krahpschanā?! Cita un kohpeet labak fawas drūwas, — ar zīta eekrahtu naudu netisseet tāhlu! — Wehl japeemin, ka Kellelajam nemas tahdu kartupelu ne-esoht, kā tas „afakatam“ fohlijs, un tā tad buhs „afakats“ atkal peekrahys. Krahpsjahs weens ohtru! —

Beidsamā laikā muhsu puse jau atkal sagtu-darbi notikuschi; laizinu gan bij sahdsibas mitejuschahs, bet nu atkal pīcezhlschahs. Tā 8. Februar wakarā scheijenes Maß-Grauschuaimneekam no Emburgas Muhsas-krohga fīrgs lihsf ar aissuhgu aissbraukts. Skahde ir wairak par 200 rubleem. — Nakti us 11. Februar Salgales ehrgelneka rent-neckam fīrgs issagts. — Nesen Swirlaukas pagasta Melnbahrsd fain-neekam weenu un wina kalpeem trihs klehtis weenā pāschā nakti sagli uslaususchi un dauds un daschadas mantibas issaguschi. Melnbahrsd fainneekam bijuschi diwi leeli, labi funi, bet no kureem sagli weenu nonahwejuschi un ohtru ar rewolwera fchahweenu eewainojujschi. Wifū darbu mahjeneeki nemas nedirdejuschi. Wirzamas pagasta Kündrat fainneekam 11. Februar wakarā rīja nodegusi; fainneeks nebījis tobrihd mahjā.

Mührneeks.

No Wezmuischas mums behdigis notikums jastno. Sveht-deen, 11. Februar f. g., kahds pēe Stps. pag. peederigs wihrs, karsch ar sawu seewu lihsf schim arween naidigi un nefaderigi bij dīsh-wojis, no krohga wehlu wakarā mahjā nahldams bij sawu seewu, kura winam lihsf nahku, us zela netahl no mahjahm noschau-dīs un zīteem eedshwotajeem neredoht istabā eēnesis un teizis, ka feewa winam us zela nomirusi. Schi pagasta waldiba dewa tāhdal par schihs feewas ahtru un nesnamu nahwi pilsteefat sīnu, kura freisdakteri un asefora fungus issuhftija, schi leetu ismekleht, un pehdejee lihsf ismeklejuschi atrada, ka feewa bij tīku nonahweta. Bainigais wihrs eestessehts Bauskas pilsteefā. — 15. Februar, pulksten 8. wakarā issagano Basnīz-krohga stedeles scheijenes Leel-Skahbul fainneekam fīrgu ar aissuhgu. Saglis us Bauskas pusi nobrauzis un lihsf schim nau ussets.

J. Dp.

No Saldus waram par reti peedshwojamu augstu gohda-deenu sinoht. Saldus meschakunga muhschā (Upesmuischā) 26. Janwar tīka selta-kahsas swinetas. Saldus wišmeschakungs, Schaefer fungs, swineja fawus 50 gadu amata-svehtkus. Us schi svehtku-deenu bij ap zeen, gohda tehnu sapulzejuschees wina behrni un radi, leels pulks amata-brahlu un zītu draugu is tuwenes un tahlenes. Ari pats domehnu pāhrwaldibas presidents von Stange un Baltijas oberhofmeisters Jürgenson's bij no Rīgas isbraukuschi sawu teizamu un uszītigu apakschneku wina gohda-deenā apsweizinhāt un pagohdināt. Pee Saldus meschakunga waldbas peederoschee nowadi ari no fawas puses gribēja sawu zeenishanu un pateizibu parahdiht zeen, meschakungam, ar ko wīti wifus schobs pusfīnts gadus darishanās stahwejuschi un kas wineem ar sawu tāizīgu prahdu un skaidru isweizigu amata darishanu tīk mihsch un zeenijams. Svehtku weess wifū sapulzejuschees pulksten 12. janahza sahlē un nostahjās ap gawil-

neku. Wifū Saldus meschakunga stahweja rīndā us fatru pūsi un lihsf ar teem tee representanti no 46 Saldus, 21 Sahtiku, 5 Lemseres un Maß-Zeezeres, 3 Saldus mahzitaja un Paures fainneku puses. Winu wifū wahrdā Saldus zeen, mahzitajs firsnigā usrunā issazija fawas laimes-wehleschanas zeen, meschakungam wina dahrgā gohdeenā, atgahdinadams tohs daschadus zelus, kahdus Deews winu zaur preekeem un behdahm wifur schehligi wadijis, un pateizibā un mihschibā wehleja wīnu labklaħschānōhs un Deewa svehtibū lihsf pat weh-lam muhscha wakaram; runā mahzitajs ar jaukeem wahrdeem fawas laimes-wehleschanas lihsfībā pīfehja pēe tāhmu mihschibas-dahwanahm, ar kahdahm augschā minetee fainneeki gawilneku mihsli apdahwinajuschi, proheet no meschafargu puses rakstamais galds, sudraba rakstamahs leetas, lehnkreßlis un no zīteem fainneekem soša, galds un wairak lehnkreßli. Us tam atkal Baltijas domehnu pāhrwaldneks von Stange ar firsnigeem wahrdeem issazija fawu preeku, ka wina mihsch darba-beedris un uszīgīs Keisara fulainis schahdu jaiku gohda-deenu peedshwojis un wehleja tam fawas laimes turpmākā zēlā; pēe tam wīnsch pāfneedsa Schaefer. Stanislawo-ordenu no II. kāfes, ar ko muhsu Kungs un Keisars gawilneku apdahwinajis. Pehz tam atkal Baltijas oberhofmeisters issazija fawā un wifū zītu turu un tāhlu amata-beedru wahrdā apsweizinaschanas un pāfneedsa meschakungam gohda-dahwanu, dahrgu selta pulksteni ar dahrgu, skunstigu kēhdi; pāfneedsa ari wehl mihsus apsweizinaschanas wahrdus, kahdus ar telegrāfus bij atfūtijis meschadepartementa presidents grafs Tschapiski no Pehterburgas. Pehz tam nu nahza wīsi zīti laimes-wehletaji. Svehtku weess notureja tad wehl kohpā gohda-maltili un palika wehl labu ilgu laiku ap gohda tehnu, un schirkamees wehleja, lai Deewa schehlastiba tam uīturetu mihsli weselibu un seltotu wina muhscha wakarn.

Tāhds 20. Februar no rihta iszehlahs uguns-grehks kaufmana Behrmana namā, pēe tirgus-platfā. Uguns-dschēseiem laimejās uguni apwalsdiht, tā ka nama apakschahs tīka isglahbta. Ta bij leela laime, jo turapakschā pagrabā stahweja wairak wahtes ar schirktu.

Wez-Auzes muhschā, netahlu no dselszēka-staziones, no 4. Merz fahkoht no pastvaldibas ir eerikleta paststazione, kur peenems un is-dīhs wīsadus pastfūtijumus (tīki ne-aistaifas wehrtibas-pakas). Suhtijumus peenems ikdeenas no pulksten 8. no rihta lihsf pulksten 3. pehz pūsdeenas un isdohs ikdeenas no pulkst. 8. lihsf 12. un 3. lihsf 6. wakarā, (svehtdeenās tīki no pulksten 3. lihsf 6. wakarā).

S.

No Bauskas. Pehdigās pāhri nedelās ir atkal daschas fīrgu-sahdsibas schē notikuschi. Ij pāschā pilsehta issaga kahdus trihs aissuhgtus fīrgus un is kahdas muhschās weenu. Weenu no scheem fīrgeem aissbrauzā atkal gandrihs ar waru. Saglis fīrgu tā pakampis un aisskrehjis ihpaschneekam redsoht.

J. R.

No Rīgas. Oħtraden, 6. Mierz, pulksten 9. wakarā, pāhrnahk M. B. jkose mahjās un kahpī pa divi trepehm augschā fawā dīshwokli. Us trepehm wina fastohp kahdam wiħram ar prahwu knupi roħla; nekk launa nedohmadama wina kahpī tāħlaħ, bet augschā us-nahku eeraug fawā kambara durwix lihsf galam walā un atroħn, ka wina iż-żebha, drehbes-gabali un zītas leetas issagta. B. nu steidhs apakschā pēe nama-fainneeka, winam to leetu isteikt. Nama-fainneeks pēz B. jkdses apraksta pasibst fastapto wiħru, kas wina mahaħda pēz jau pāfħstams, par to pāfħu, kas wakarū pīkejx tām us trepehm bijis ar kahdu feewiħħli. Abi nu steidhs us polizeju, tur to sahdsibu pedoħt, un polizejai ari laimejās ohtrā deenā no rihta puses mineto wiħru, kahdu palaidoni qamatneku R., ar sawu miħħako roħla dabuht. Bet B. jkdsse ir-ħlaħt, kad polizistis R. kohreti ismekle, un bleħħi proħt jaunkundsei fīrdi tā miħħlsta ħaġħ, ka wina aisschelħabhaq polizista pīkejx apleeżina, ka tāħs tur R. dīshwokli atrastħas drahnas un zīta manta nemas ne-esoht wina. Polizistis aiseet. Abi nu metħabs M. B. jkdssei pēe kahjām un luħdsahs. Ij-pēdohdoħt un to leetu pāfħejx. — Winsch buħfhoħt jaunkundses leetas tuħlit ar ekspreſu atpaka fuħiħt. M. B. ari eesħħeljajhs, un R. ekspreſu atfauzis eepakla wifū saħħsib fawā zetafħomha un to leel aissnej B. jkdses dīshwokli. Bet nama-fainneeks, ekspreſu eeraudiż-dīhs, jahk to leetu tuwaq isħlaħħinah, un wifū dīrdeħt dabużiatura par sawu peenahkumu, to leetu polizejai posinoħt. Palaidnis R. nu teek ar sawu fīrs-ahħli apzeetinati, un kaut gan abi eksħafkoħt deewissin tā leedsahs, tad-tomehr weħħla sawu nedarbu isteiga un nu nogħida sawu pēlnitu alju par saweem tumfibas-darbeem.

Ij-Rehweles fino par kahdu nosħeħlojāmu nelaimi, kas tur pīkejx pāhri nedelām notikus. Kahds dwormihs eekuhra fawā dīsh-

wollu dselu krahfniu; wina feewa nebij mahjās, ta andelejahs turpat pee kaiminu nama ar apsfineem. Krahfni aistuhruhcam winam ee-friht prahtha, sawai feewai so pateikt; wiensch tseet is istabas un at-stahj behrhus, sehnu no pustresha un meiteni no tschetreem gadeem, weenus paschus bes usraudfibas atpaakal. Behz kahda brihscha wiensch atkal eenahs istabā un — ak tawu breefmu! — eeraug, ka wina jau-nakais behrninf, wina mihiulitis, deg ar leefmahm; behrns bij par to laiku, ka jau mukkis, krahfnei par tumu veggahjis un plahnahs drehbes bij aisdgeschahs. Tehws tuhslit gan raudsiha uguni apdsehst, kas winam ari laimejahs, bet tomehr behrns, kuram kruhtis bij diki fadeguschas, lai gan us pehdahm bij dakteri valihdsiba pee rohlas, no breefniigahm fahvehm mohzihts behz tscheträhm stundahm samu-garu islaida. Lai Deews meerina un eepreeze nelaimigohs wezalus!

Selsawā ir tagad paafsam jau 80 mahjas par dīmūtu pahr-dotas; ta mafsa istaifa lohpā 206^{1/2} tuhst. rubt. (par dahlderi 157 rubt.)

Mafkawā polizeja nesen leelam blehshu puhsium ir pehdas peedsinusi. Schai blehshu-beedribai ir wairak neka 500 lohzelku, kas sawus nedarbus strahdā wišwairak us dīsjeleem, bankās, teateros u. t. j. pr. Blehshu eijoht wiſi lohti smalki gehrbuschees un proh toht isliktees par kreetneem, gohdigeem wihereem. Kad kahds no wineem tizis pee weena waj ohtra nedarba peekerts, tad beedriba katu reis bijuſi ismaniga deeƿgan, peekerto blehdi zaur weenu zitu sawu loh-zelli lukt isgalwoht, — un, sinams, behz ihfa laika pasuda abi — galwineeks un galwojamais. Ker nu tschiganu kruhmös!

Odesa. Nesen atpaak aplaupija turenes beedribas museju preefsch wehstures un wezleetham; tagad nu ir to sagli dabujuschi rohla. Blehdis efoht ari jau iſtahstis, ka pee sahdsibas wainigs; peedewis ari wehl zitus diwi beedrus un isteijis, kur tohs selta un fudraba naudas-gabalus pahrdewuschi. Kapara naudas-gabalus, kahdas 35 mahrzinas, sagli bij aiffweeduschi prohjam.

Odesa nomira garigā skohlā weens 14 gadus wez̄s skohlens behz it ihfas ſlimibas. Peezi dakteri pilſehta wezala klahbuhfchanā us-greesa likki un atrada, ka efoht ar kahdu lipigu fehrgu nomiris, bet kahda ta bijuſi, to drohſchi newareja fazicht, jo par dauds ahtri bija miris, ta ka ſlimiba nemas wehl nebija dabujuschi ihsteni sawu dabu at-klaht.

R. S—z.

Ay Katrinoſlawu ir pee soldateem, kas no Turkeem mahja pahrnahfuschi, fleku-tihfus radees. Slimee ir ahrpus pilſehta ih-paſchōs namos eekohreleti.

Ir Adrianopeles fino, ka 4. Merz ap pusdeenas laiku Kreewu mahziteji tur noturejuschi deewakalpoſchanu, pee kuras ari generalis Skobelev's II. ar sawu ſchtahbu un augstakee Turku ofizeeri dalibu nehmuschi. Behz deewakalpoſchanas tika karapulki ar ſwehſtitu uhdeni flagiti un tad isgahja is Adrianopeles. Generalis Skobelev's jahja karapulkeem papreefchū zaur wiſi pilſehtu, pawadihts no Turku ofizeereem un leela lauſchu pulka. Laudiis winam wiſas eelās parahdija sawu gohdbijibu un pateizibu. Ir pilſehta iſhahjoht winam ſtahjabs preefchā weena Bulgaru depuzija, wadita no sawa biftapa. Bifkaps generalim iſteiza ſiltos wahrđos lauſchu juhtas un pateizibas. Sawā atbildā Skobelev's Bulgarus usaizinaja, lai tee sawam wald-nekom, Turku Sultanam, ka uſtizigi pawalſteeki ir paklauſgi. No neſkaitamahm laimes-wehleſchanahm pawadihts Skobelev's aijahja sawu zetu. Generalmajors Molostow's palifſchoht wehl kahdas trihs waj tschetas deenas Adrianopele. Tagad tur wairb ne-efoht neweena Kreewu ſaldata.

No ahrſemehm.

Wahzu firmojam Keisaram, kam nesen gadijahs ta nelaine pa-pils sahli zeerejoht paſlihdeht un frihtoht fahnus labi ſtipri ſafist, tagad eet atkal jau ar weſelibu it labi.

Wihne. No Schegedinas rakſta, ka tur dauds mas jau sahloht us labo puſi greſtees; uhdens jau pamasam frihtoht. Glahbſchanas darbs tur efoht pilnigti eeriktehts; efoht ari dīchwes-ufura deew̄gan, bet nu tik warohi ihſti noredſeht un apſwehrt tahs nelaines leelumu. Nu ari iſmiklejuschi, zit namu tur ihſti ſagahſuſches; efoht tik 261 nami valikuschi ſtahwoht. Preefch ſchi nelaines atgadjuma Schegedinai bij paafsam 9600 nami, ta tad 9339 nami ſagahſuſches. Dohma, ka uhdens tik ap Mai mehnetscha widu buhs beidſees paafsam noſtift. Starp iſglahbtojeem ir iſzehluſchahs kahluſhargas. Wiſi ir deew̄gan leelās bailes, ka tur us preefchū lipigas fehrgas ne-iſzelahs. 22 garā apjuſuschi ir no Schegedinas aijwesti us Budapestu. Zore, ka ziti Teiſ-uyes pilſehti gan tiks aiffargati no

uhdens-breefmahm. — Generalis Skobelev's II. no Adrianopeles ifeدامس atfweizinajees us firſnigalo no turenes Austrijas konſula un Turku ſtefahm. Kahdas 20 tuhst. Bulgaru ſamilijas Kreewu kahfpehklam aijejoht efoht Rumeliju aſtahjuschaſ.

Parise. Pa Franziju wehl wahrohs weenā gabala un newar un newar wehl veestahées burbuloh. Nedsehs, kas tur ar ſaiku iftiks un ka wiſas tahs waldibas leetas tur reis nogrunteſees. Tagad nu atkal tur weſt un grohſa to ſkohlas-leetu; teek pateeft dauds ſprees ſtahjabs un runahs par to leetu; weeni grib, ka ta leeta lai pawifam teek nemta is vreesteru rohlahm, ohtri atkal tam pretojahs, — gadahs ari tahdi, kas grib, ka wiſs wehl lai paleek pawifam pa wezam; ziti atkal turpreti pajel it drohſchi ſawus balfus un jo no-peentri pagehr, ka us preefchū tik tahdus wihrus ween buhs peelaift par ſkohlotajeem, ka walſts-likumus pilnigti zeenti un zitu nekahdu fungu par ſewi ne-atsfihst, ka tik ween walſts-waldibu. Waldiba no-ſpreeda tahs daſchadas gribas un dohmas pa kahrtai zauri eet un katu ihyahſchi apſpreest un eeweſroht.

Ir Berlines fino, ka tur ſhogad ſirmā Keisara Wilhelma 82. dīmūma-deenā, 10. (22.) Merz, nekahdas leelas zeremonijas nebij redamas; dakteri bij Keisaram dewuschi to padohmu, to deenu zit eespehjams wiſa meerā pawadiht, jo katra leelaka burscha wina weſlibai waretu ſlahdeht. Ta tad ari tai deenā wiſs jo kluſi un rahmi notezeja; tikai wakara ſtundas pawadija Keisara nama lohzelki lohva Keisara pili pee muſikas ſlanahm. — Berlinē ſchais deenās tika no-teefahs Kreewu palkawneeks Basslewski's ſahdsibas deht us trihs meh-neſchi zeetuma; tagad nu fino, ka ta leeta tur wiſeem deew̄gan reebiga, jo wiſa paſaule ir pahrlezzinata, ka minetais palkawneeks ir ne-wainigs. — Ralſta, ka Kreewija ar Englanti, kurahm Riht-Rumelijas deht bij ſchlehrſchi raduſches, ſahluſchahs tohs pamasaam atkrawabt un ſawā ſtarvā daudſmas weenotees.

Englandeſchi, ka rahdahs, karam ar Birmeſ walſts jaunu ſehninau gan newarehs iſbehgt, jo bailigs ka wina tehwabrahliſ. Kas gandrihs weenigais no ſehnina radeem wehl pee dīhwibas un pee Eng-landeſcheem uſturahs, winu nenofweſch no trohna, gatavojotees us karu. Englandeſchu turenes karapehks ſneeds lihds 5000 ſoldati, kas tagad „British-Birmeſ“ teek ſapulzeti, lai no turenes waijadſigā brihdi dohtohs pee rohbescheem pret Birmeſcheem. Scheem, ka awiſes rakſta, wehl ne-efoht tee jaunmohdes kah-eerohſchi, tamdeht ja-teeſham kah ſiſeltohs, Englandeſcheem gan neahkſees waren gruhti Birmeſhus uſwareht.

Londone. Ir Genses, Schweizija, fino Englantes leelajahm amiehm „Times,“ ka tur ir atrasti rakſti ſeefiſti pee muhream, kurds iſteiſts, ka Italijas ſehnina Humberta dīhwiba ir breefmaſ ſtahjabs preefchā weena Bulgaru depuzija, wadita no sawa biftapa. Wainigee pee ſchi beedinaſchanas-rakſta wehl nau peekerti.

H. D. B.

Deenwidus Australijas waldiba ir 4000 mahrz. ſterliku lihds 36.000 rublu behz tagadejahs naudas zemas — nospreeduſ tam iſ-makſah, kas tahdu lauſhaineezibas maſchini iſqudrotu un pagata-wotu, kura labibu plauj, iſkul, iſwehti un maiſos faber. Wiſu tautu kreetnee un attavigee meiſteri tohp us tam uſaizinatti.

3—.

Wiſjaunakahs ſinas.

Ir Pehterburgas fino, Astrachanas gubernas general-guberna-tors, generalis Voris-Metikows efoht ar finanžminifteru us to weenojees, ka turenes no ſiwo-ſmakas zaurvilkta papihra nauda Astrachanē un Zarzinā ja-iſmaina pret jaunu papihra naudu, lai zaur ſcho wezu ta fehrga newaretu iſwasata tapt.

Parifes awiſes neſin deew̄gan iſſlaweht, ar kahdu laipnibu Franzijas jaunais fuhtnis, generalis Chauzy, us Pehterburgu zelč buhdams Berlinē ir ſanemts tapis. Papreefch no firſtu Bismarck tad no paſchas ſeisarenes un beidſoht ari wehl no ſeisara, no krohno-printſcha un no printſcha Friedrich Carl wiſch us to labako efoht ſanemts tapis gan us pusdeenu, gan us wakarinahm luhgts tapis. 10 Merz wiſch us Pehterburgu tahlak reiſojs, kur par Franzijas fuhtni paleek. — Franzija zelahs kahjās pahveſta partijs, tee ta ſauktee „ultramontani,“ lai ſenata un toutes weetneku ſapulzē netaptu ſe-nemts tas no ſkohlasbuhschanu minifteru preefchā zeltu jaunu likumu, zaur kuru wau augſtſkohlahm teek zirvis pee ſaknes liks. Tomehr waldiba zere drohſchi, ka ſchis likums tiks ſeinemts un apſtiprinahs.

R. S—z.

Mihlo Ohfschker.

Esmu no Tew daudis jau dñsrdejis, ka Tu wisu launu eenihstti un labu mihle. Tu ne-es wiš tahds, kas draudsibas waj radibas deht labu no launa ne-isschek. Zeru, ka nemti ari tagad mihi vretim, kad te Tew weenu leetu preekscha lishchu, kahda ta ihsti ir, un newis fa to faut kahds sawā grejsā prahā grastees laudihm eemelst.

Kalnini Jeklaks Tew Latw. Nr. 4, no Widineeku nowada sinjis par muhsu presidenta wehleschanu, un tāpat par to, kahdus brihnumu darbus muhsu agrakais presidens eeksch fawcem amata gadeem esohit isdatijis. Wispirms brihnohs, ka Kalnini Jeklaks usdriftsahs Tem sawas islohhbitahs tschaumalas par reeksteem needah-wahrt. Waj winsch Tem nemas nau ralstijis, ka pats sen jau ir no Widineekeem isgahjis? Laikam launahs to teikt, ka par smeeklu sawas mahjas astahjis, gan zeredams, ka zitut zepti swirbuli mutē kritiks. Kā tad nu tāhdan lat ir eespehjams skaidras sinas doht par mums Widineekeem? Bihrinch nau apdohmajis, ka ar wifahm leekahm newar wiš tā pehz patikshanas spehleht ka sawas stabulites laist valā. Jeklaks eefahl sawu runu tā: „Schis tagadejais presidents muhs astaus gadus waldissa.“ Jeklaksch nau ne gadus rikti gaffaitijis un grib tomeht par zitahm leetahm ko sinoh. Laikam buhs skaitijis ari tohs gadus flahrt, kur wina mihlais wezis no sawa brahla, kas preeksch wina par presidensi bija, tika peenemts, kur brahlis sawas newatas deht lika winam dands reissahm schur tur kahdas zedelites israfstih, kas par nowadu bija ja-issuhta. Waj nesin ari to, ka wina mihsch drangs beidoht atkal pušgadā no amata atteizahs, tik jau redsedams, ka beest veerlona-mahloni pahr wina galwu sawillahs un ka laimini iekli bija saluhfuschi.

Jeklaks faka, ka mehs wina labus darbus fintkahrt ar muti apleezinajuschi bet pateizbu ne-esohit dewufshi. Mehs esam gan fintkahrt ar muti to apleezinajuschi un waram ikkatram, kas to ar azihm grib redseht, skaidri peerahdiht, kahdus leelus rohbus winsch mums eeziitis un kahdas aiskaweshanas pee muhsu usplaukshanas ir astahjis. — Kas tee par neekeem, ka wezais presidents muhsu zelus esohit smuki uskohpis? Ta leeta ir pawisam ohtradi. Pee mums preeksch muhsu zelu uskohpschanas ir ihpaschi wihi iswehleti un no waldischanas apstiprmati, kas par to gahdā un ruhpjehs, ka zeli pareisi teek uskohpti. Bet ar schehlabahm waram fazicht, ka teem bija gan dñshwais farisch ar usflaweto presidentu. Kur tik un ka til ween wareja, tur winsch lika sawus schehfchius zelā. Wina waina ween ta ir, ka muhsu zeli wehl lohti mas uskohpti. Lai Deewas mums tik ir schehligs, scho pawafari dabusim deewsgan atkal ar bohmjeem eegrinusches brauejus ahrā swerhit. Ja fateekatees, mihlais Ohfschker, ar muhsu zeen. meschakungu, eerungeetees tik ar to, tas jums jo skaidrafi isteiks, kahda braufschana ir par Widineeku zeelem. Un tas wiſ buhtu mums us to weeglako bijis eespehjams, ka tagad wiſ muhsu zeli stahwetu us to labko uskohpti, ja nebuhu pee mums eeksch scheem gadeem tahds breesmigs weefulis plohsjies, kas wisu no kalna norahwa leija. Tagad nu paldeews Deewam rahdahs meers, un weefulis eekritis weenā trepes pakraute, tur tagad plehshahs un plohsfahs, kur ihsti winam weeta; rahdahs, ka ari tur winam drihs opnihs tahs ohlas graust. Paklanfeetees, ka mehs esam plehshuschees, lihds tilahm pee ta masa gabalina zelu uskohpschanas. Wezā presidenta mahjas ar zitahm 4 mahjahm gul pawisam no nowada ahrā weenā malā; presidents ar laimini peepalihdsibu wisu ar warn rahwa no kalna leija, nemas ne-apdohmadams ka wisu labumu tik preeksch zita dñsumma fawcem sagahdā; mahjas jau pascham neeedereja, bet bij tikai no lihdsman-tineekem par fainneeku us laiku eelikts. Itin drihsunā pagah-juschi rudenī mahjas tika pahrohtas, un pascham tagad jadishwo us ihri. Kamehr presidents par fainneeku bija, winsch fawcem zeemineem par preeku bija eedohmajees, tur sawā pawahrtē, kur tschetri zeli fatek lohpā un kur laudis mehds heeschti pectureht, scho plazi nemt gruntigi uskohpti, un kila us reissi fawest par 440 rubli zela materialu un grafijahs jau us darbu. Bet te us reissi presidenta nodohms atduhrabs, jo darbs nobij isdaramshes iswehletahs zela kohpeju sinas un atwehleschanas. Tē nu esahlahs zihuischanahs starp zelu kohpejeem un presidentu; presidents stahweja ka mihrs par sawu pawahrtē un zetu kohpeji atkal par zeelem, kas wiſ nowadam nahktu par labu. Mehs negribam leegt, ka lohschi gan isskatitohs, kad ari schis pawahrtē plazis buhtu uskohpti jo par to mums wiſeem Widineekeem pahri ja-eet, kad us sawu Deewanamu ejom. Bet faka, mihlais Ohfschkeriht, kusch ruhpigs un prahiggs fainneeks ees paprekschu sawu pulu plaziti un dahriau apkohpti, neruhpedamees wiſpirms var sawu ihsto mahju-lauku, waj tas tohp apkohpis waj ne. Bet muhsejeem tā zih-

notees pagahja trihs gadi, netika ne presidenta plazis, ne nowada zeli uskohpti. Tē nu pehrñajā pawafari muhsu zelu kohpeji fanehma duhshu, neklauſija waſes presidenta pretoschanahm, gahja pee augsta-ka teefas, kas gohds Deewam un wina fahka to leetu gruntigi apspreest un isschlikra karotqas kas tik ilgi kā pele ar wardi bij zihui-juschees. Tika pawehlehts us reissi wisu to no presidenta fakrahtu materialu preeksch wajjadisigu zelu uskohpschanas nemt un wehl labu sumu no nowada lahdes peenemt flahrt. Nu likahm rohkas pee darba, un ar preeku tweedrus slauzijahm, lai gan deewegan gruhti nahzahs tik daudis materiala, kas weenā tschupā bij sawestis, atkal ahrdiht un pa zeelem iswadoht. Tad wehl reis eeksch pafcha darba widus presidents zelu kohpejeem par spihki gribaja to darbu aiskaweht. Jo eeksch ta darbā nemta gabala bij weens tilts jabuhwe, un tē seenahs ari presidenta fina flahrt; tē nu tika atkal grohsichts un lohzihts, kā tik ween wareja lai wajadsetu no ta apfahltā darba atlaistees. Bet par laimi pafschā tai nohtigakajā brihdi isnahza pawehle, ka us weetas bes faweshanas buhs to tiltu likt taifht, un tā tad presidents newareja wairs grahsitees, bija bes faweshanas ar steigshamu jaleek tilts us-buhweht. Tā nu ar tildauds puhlineem un pehz wairak gadeem muhsu zelu uskohpeji fasneedsa sawu mehrki, un nu atkal ir nospreests, us nahkamu wasaru weenu zela gabalu darbā nemt. Tē nu dñsrdeet kahdu pateizbu muhsu agrakais presidents par muhsu zelu uskohpschanu vel-nijis. Un tā, ka ar scho leetu tā ari stahw ar teem ziteem teikumeem. Kalnini Jeklaks preeksch scheem meldineem ir ganta fchtingabele par daudis famaitajusees, tā ka ne-eet nekahdā jehgā.

Kalnini Jeklaks faka: — „Kapus, kur zitkahrt gohvis un sirgi ganijahs, winsch smukiarschogu un wahreem apgahdaja.“ Tadohmā skaidri, ka Kalnini Jeklaks nemta nebuhtu us muhsu kapeem bijis un tāhs redsejis. Jo kad winsch faka, ka tur senak lohpi ir ganijuschees tad ari tagad war fazicht, ka tur lohpi par wirsu ganahs, jo tur wehl schodeen stahw tas pats wallis apkahrt, kas jau ir bijis no sen agra-keem laikeem, un wehl neweens to nau redsejis, nei wār fazicht, ka tur lohpi ir wirsu ustapushi. Jo gau sinam, ka presidents lika la-peem gar weenu kanti par nowada naudu to walli no-ahrdiht un lak-schu schogu aisswilt. Bet tas jau netika wiſ tamdehl darihts, ka lai lohpi tur neteek wirsu, bet tamdehl, ka ta kapu kante lai jo jauka isskatitohs, prohti pafcha presidenta nelaika brahlis lihds paschais kapu walla kantei lika welvi ismuhrat un tagad presidents to lika par jaunu smuki uskohpti. Presidentam cepatikahs, ka tur itin nohtigi smuki mahlehts schohgs nahza garam. Tas nu bij tas fawenais darbs preeksch muhsu kapeem. Jeklaks faka, ka presidents mums uguns-sprizi nōpirzis; tas tā skan, it kā winsch par sawu naudu to buhtu nōpirzis. Bet lai nu buhtu ar muhsu naudinu pirsta, kad tik buhtu kam deriga. Bet nawa wiſ. Muhsu uguns-sprize tik pee diwi ugungs-grehkeem ir brusketa un gul tagad Schihdinu pafchkuhi, kur presidents kusfitinam to no pirmahs ruhmes lizis assamt un eebahst, ka tagad wehl dasch nesin, kur muhsu fawenā sprize aissrahpojusi. Pret trukumu mums aisseenechanas-lahdi esahka eerilteht. Proši, mihlais Ohfschkeriht, kas tad ta par wainu bija, ka newareja pabeigt, un kas winau no ta atsuhma, ka tagad winsch wairs nau ne lihdslozhelis eeksch tahs beedribas. Kapehz Jeklaks to nesin, kad no apfahkumeem runā. Ka presidents ari apfahka reis weenam fainneekam ar walti bes rektas lohgus aissmuhrat, un tas tomeht palika tik apjahkts, — tas jau tē ikkatram zilwelam ir finams. — Bes gruntes apfahkt ir wehl flikati nelā nemas fahkt. Kad usnahki us muhsu puſi, tad dabuſi daudis tahdu apfahkumu redseht.

Jeklaks wehl faka, ka Widineeki ir nu meklejuschees tahdu presidentu, kas wiſeem rohku fneeds un ar ikkatru brahlibu dser. Tahds teikums skan, it kā muhsu iswehletais presidents Kalnini Jeklaks dusmas buhtu eemantojis, tam rohku nefneegdams un ar wizu brahlibu nedserdams. Wiſeem muhsu presidents nu gan rohku fneeds, bet ja winsch daudis wairak pafemibas un fmalkuma teem rahda, ar kureem winsch weenā dñshwē stahw, tad man fchkeet, ka ta leeta buhtu ahtrak usflawejama neka fmahdejama. Manas dohmas, ka Kalnini Jeklaks buhtu labak un gudral darijis, fawam drangam, kuru winsch apdseed ka gailitis us mehslu gubas, agis aismeedfis, — labak to padohmu doht, lai usmanahs, kur tas ar sawu rohku fngistahs. Kasfin, waj tur nebuh s ahtak dashas ohgles ja-apdsehch, kas deg neweetā. Wehl pehdigi Jeklaks nostahsta, ka jaunajam presidentam isgahjis, kur pirmo reissi eeksch nowada dorishchanahm isbrauzis. Uri es to notikumu esmu isklausinajis, bet man jasaka, ka ta leeta nemas nau tahda, ka Jeklaks to ismahle ar sawu pinseli. Wispirms man tē jasaka, ka tas notikums wehl nau wiſ galā, winsch stahw teefu

rohkas un warbuht drihs jau issahf, ka tas, kas zitam gribejis bedri-
nakt, pats paleek tur gulam. Nespredifim preefschlaiku, ne-aismir-
jim ari to, ka neweens gohdigs zilweks newar drohsh buht, ka tam
daschureis ne-isplijahs kahds sarnu-sehns un to ne-apkehs. Nepelnitas
nepatikschanas ir jau dauds augstakeem wihereem bijuschas jopahrzees. Buhtu Kalinu Jekabas druzsin smalkak pehz taks leetas paskausi-
jees, tad winsch buhtu gan dirstdejis, ka muhsu presidentam ari schini
leeta aissahwu skaitis buhs pateesi leelaks, neka to wiheru skaitis, kas
gawile par wina behdahm. Un pateesi, kad selta-gabals newitus
erkiht mehslis un atkal teek ijsuems ahrā, waj tad winsch ir jau ta-
pehz pasaudejis fawu wehrtibu? Selts paleek selts, bet neskaidru leetu,
waj zilweku, war sunts Jekabi un Jekabini berst un berst noswhi-
duschi, kas gaish nau bijis, tas nepaleek, lai ari pats ta fauktobs
zil gribedams. Te nu no wifa redseet, ka Kalinu Jekabam atkal
schoreis isgahjis par mums Widinekeem ko rafstoht. Es winam buhtu
preefsch iswefeloschanas warbuht wehl kahdus pahri piparu graudus
te pafneedis, bet dirstdu, ka piparu nupat no zitas kahdas pufes ir
tikdauds dabujis, ka peetiks ari bes manis. Luhdu, mihi Ohschkeriht,
etschuksti Jekabinam aufis, lai tas nenemahs wairs prahdinā, eet
melnas wahnas masgaht baltas un īneega-baltu baloditt mahlekt
melnu. Paleeku Taws pateefigs sinotajs Kirmgrausis.

Waleja wehstule is Rihgas.

Kuram gan Rihga nebhuhtu pasihstama? Ko gan waretu no Rih-
gas jaunu rakstih? Dach Latweeschu Avischu lositajs ta gan prahis. Es gribu, ja zeen, redaktora kungs to atwehl un ja lositajeem tas pa-
tiku, ik mehnescha weenā waleja wehstule finas no Rihgas un scho
pilsehneeku dīshwes doht.

Schini mehnesi kahda deenā ispandahs scheit breetmiga wehsts : Pehterbura mehris iszehlees! Weens ohtram scho sunu fabaidijees
nefa. Kur nu behgs, kur nu pasiks? ta dauds jautaja. Teem, kureem
wehders leelakais kungs, schini deenā nekahds kumoss nesmekeja, bih-
stotees, ka ne-ee-ehdoht leetas, kuras waretu buht no mehra pufes nah-
kuschas. Tikai ohtra deenā rimahs behdas, jo atnahza fina, ka Pro-
kowjewam zita slimiba. Tomehr ari kahdu labuma mehra-fehrga pee
Wolgas upes mums atnefa. Pilsehta waldischana fahk wairak luh-
koht us tihribu un spohdribu scheit Rihga. Tihriba teesham nau Rih-
gas leelakais tilums. Tagad jo zeeti us to luhko, ka namneeki fawas
fehtas un pagalmijus jo skaidrns turetu un jo beesi tihritu. Ari pa-
fsha pilsehta waldischana gribohit labu preefschihmi doht. Gribohit
pas-kantri pahrzelt zita leelakā un plashakā ruhme. Buhtu ja-
nem tahdas istabas, kurahm wairak lohgu, lai gaishiba atgahdinatu,
ka wairak reises gadā berschanas-īwehkti jašwin. Bet wehl atleekahs
weetas deewsgan, kuras zaur fawu reebigu isskali jeb sunku kātram
garam gahjejam uskiht. Kursch gan nebuhs, kad ar dīselsku no
Zelgawas eebrauz, ar reebumu us „utu-tirgu“ luhlojis. Waj tad ne-
buhtu wīsa Rihga kahda zita weeta, kur schihs wezahs panzku- un gra-
baschu-bohdes pahrzelt waretu? Jeb kad kāku-eelu zauri, us Pehter-
burgas Ahr-Rihgu eet, atrohdahs tilta galā mass namisch, kas zaur
fawu besgaligi negehligireebigu sunku jauno tahlenes atgahdina, kadehfschi
weeta zelta. Schi weeta teesham weens kauna-plekis wīsa Rihgai,
un tomehr ta teek zeesta. Buhtu tas us semehm, tad jau Ohschkeris
fen buhtu opkahrt ohdis, tomehr schis namisch buhtu sudis; bet schē-
tas gluschi aprastis. Ari sunju-tirgu sikk-pahrdohntawa waretu da-
schureis spohdraka buht. Tahlumā jau deguns atgahdina, kas scheit
dabujams. Nau brihnus, kad pee Wolgas upes pee swiejneekem
mehris nispapreefschu zehlahs. Schi Rihga dauds beedribas preefsch
daschadahm waijadibahm un nelaimehm zeltas. Isgahjuschi gadā
te ari tika zelta „lohpu patwehrsme.“ Apbrihnojami darbi te ir is-
dariti. Staudas ir wairak tuhlestochi rubuli isdohti preefsch lohpu
lohpeschanas un iswefeloschanas. Kahdi 230 suni schet ahrsteti. Mo
scheem ziti pehz ihfas, daschi ari pehz ilgakas fehrgschanas iswefeloti.
Daudsi ari ar nahwi aigahjuschi. Waj ar weeglu jeb gruhtu zihni-
schanas fawā pehdiga stundina, tas nebija gala-rehkinuma aprakstā
aprakstis; tāpat ari nebija nekahdas sunas dohtas, ka suni aprakti un
kurā weeta teem kāpi eetaisiti. Tatschu tai pulka buhs kahds bijis,
kas leelaku gohdu ispelnijs. Kahdi 40 suni palika bes kungeem; ne-
bijas neweens, kas pehz teem melleja. Ziti nodohti us lohpeschana lihds
beidsamai stundinai. Weens gailis tikai pehz veezdesmit deenu lohp-
eschanas iswefeloejes. Wehl dauds tahdi brihnmu darbi isdariti.
Man Wahzu awischu lapa, kur schi „lohpu patwehrsme“ jo plashki ap-

rafstita, sudusi, tadeht tik peeminu, ko no ta leelsa pulka atminu. Ne-
sinu, kuri wairk apbrihnojami, waj zilweki, kuri fawu noudu schahdai
leetai dohd, jeb lohpi, kuri schai patwehrsme lohpti, jeb rafstneeki, kuri
schahdu lohpu patwehrsme labumus laika=rakstos usteiz? Waj tad ne-
buhtu laiks, kad funem traiko namu zeltu jeb kad psehm un schurkahn
aislaweschanas beedribu pret kaku warmahzibu dibinatu? Waj nega-
ditohs kahds gudrineeks, kas isgudrotu pulksteni, karsch pesshmetu ik-
katru zirteenu, kuru nabaga fuhrmana ūrigs katrā deenā dabu. Buhtu
tad lohpu patwehrsme dibinatajcem jo leels darba-lauks. Nebuhtu
tad ari nekahdi brihnumi, kad no Afsikas kahda deenā no lauwas,
ka no wīsu swehru, lohpu un putnu kēhina, kahds kuga-lahdinsch ar
goħda-siħmehm tiktu atsuhitħts.

Tagad konzerte us konzertehm sturmajahs. Kahds mass sehns jo
smuki ar fawu ūjolu speħleħschana klausitajj firdi eepreeżina. Ja
behns scho fawu speħli kohps, war zereħt, ka paliks reis leels meistars.
Ari Latweeschu beedriba iżżejkha 17. Februar konzerti beedribas namā,
kura bija brangi apmekleti. Daxi gabali pee klausitajeem leelu pa-
tiffschana dabuja.

Rihgas birschu-beedriba, kura Baltiskas politechnikas skohlai
10,000 rubulu gadā dewa, amatneku skohlai 1500 rubulu un real-
skohlai leelu palihdsibu sneeda, us preefschu wairs schiħm peeminetahm
skohlahm newarehs scho palihdsibu doht. Lai Deewi dohtu, ka us
preefschu rastobs zitas dewigas rohkas, kas schiħm skohlahm lihds setu.

Lai gan brandwihns arweenu dāhrgaks paleek, tomehr schenki
nahf arweenu klahi. Laikam gan buhs laba un jo droħscha eenahħ-
schana. — Lai gan pats Kurserneeks esmu, tomehr newaru atstāħt
teem labu leezib doht. Zelgawas Ahr-Rihga reds mas laudis ar lauk-
augleem swieħdeenā eebrauzam, bet turpreti Pehterbura pufi nahf
laudis ar leelēm wesmeem kā straume. Waj tad Widsemneekem lat-
fisħme nestħaw tħażżeż bauslis, jeb teen Schiħdu tiziba? To lihds schi-
ne-esmu warejjs idabuht. Schini reiħa lai peeteef. Us atkalfatiksch-
ħasħna Merzä.

Rihga, Februar mehnesha beigas. Spahrwinu Wilums.

Baustas apgabala nepeezeeschama waijadisiba.

Par zilweku wefelibas lohpeschana tohp pee mums deewsgan gah-
daħħts. Mums ir fawt teizami ahrstes. Pafħħa pilseħta kreetnis ap-
rinka-ahrstes un flawejams pilseħta-dakters. Tad wehl ir Schenberge
Cezawā un Rundalē kreetni dakteri, kas katrā briħdi ir għatwi, kura
waijadfigs palihdsieth un glahbi. Pawisam zitadaki isskataħs ar
muhsu lohpu wefelibas lohpeschana. Bes teem daschadeem puħċiħ-
tajeem un wahdotajeem un kātlu daktereem, kuru pee mums nau truh-
kums, un kas-żakħs ar fawwem zukurineem wifadas zilweku un lohpu
slimibas dseedingajoh, muhsu apgabalā nou newena weeniga mahzita
lohpua-ahrstes. Kad nekahdas nelaimes pee lohpeem nenoteef, tad
kreetni lohpu ahrst mums rahdahs ppeezeeschami, bet kad feħrgas dah-
wajħas, kā tagad, kur B. muixħa ka no isgħajnejha gada allasch lohpi
niħħi, ir-daxxas mahjās lohpi sprahgħi, tad mahzihs lohpu-ahrstes
rahdahs nepeezeeschams. Minnha muixħa tagad atweda lohpu ahrst
is-Zelgawas. Schis pawħleja wehl dīħwus buħdamohs lohpus no
kuhtiħm isnemt un eelik atstātā riċċa, no kuhtiħm wifus meħslus is-
nemt un kuhtiħ islkewpinah un ar fasseem iswiteħt. Ar wehl dīħ-
wi palikusheem firgeem nau briħw is-schihs muixħas isbraukt. Ir-
noleegħi ar swesħsheem firgeem tur eebraukt. Dīħwotu lohpu-ahrstes
muhsu tuwumā, tad droħschi taħda klahde pee lohpeem nebuhtu no-
tiksi, jo ahrstes buhtu pafċha pirmā eefħakum finnajis derigu padohmu
doht. Ir-żerams, ka nu tiks par scho waijadisibu gaħdaħi.

J. R.

Liħd sejti pret miasmu*) isniħzina schana.

Tagad, kura faulite fahk augħstak kahpt un beeso sneega-deki pla-
zina, fahks jauna, jaunka dabas radiba no meega zeltees un puċċiħoħs
drubas un mesħus, toħs salā apgehrbā teħrpdama. Bet lihds ar
to atnahk ari daschi mums nemihħi zeemini — slimibas. Sneegħ
un fala neħħawha miasmeħħ, kuras is-puħħdamahm meħslu kaudseħm un
netħreem feħmatteem zelħas, gaixha pajżeltees. Bet tikkliħiħi sneegħ
nokus is un seme no faules eesildita tohp, pajzelħas zilweku az-żiġi ne-

*) Miasmu ir-fħerġu jeb ziti slimbu krixi għiex.

50 rubl. fudr.

pateizibaē-algas

debūn tas, kas tilkab var tāhm Engures mājmaijneesam Tīlinām, krič Rōsenbergam, nakti u 28. Februār i. g. zaur eelauschanohs issagtahm apakšā minetahm leetahm, tā:

- 1) weenū dumijs-behri sīgu, ar wihsam tīhetrahm lībds mehscheem hātahm tāhīam, wihsuējā leelumā, māsu līmīti veere, mehru 70 rubl. fudr.;
- 2) weenahm brūhni mahletahm kamānahm;
- 3) weenahm jaunām ahdu tātīahm, ar ahdu strengehm un mīvīna tānalehm un atslegham;
- 4) weenem jaunem ahdu einaukteem, tāpat ar mījīna tānalehm un ahdu tāpehm;
- 5) weenū jaunu ahdu grohschū;
- 6) weenahm labi brūhketahm pastā-tītīahm, bes strengēhm;
- 7) dīveem ahdu rīkeem ar ahdu strengēhm un ahdu mērselehm;
- 8) weenem wezakeem ahdu rīkeem, bes strengēhm un mērselehm;
- 9) weenū ahdu tēdūku, ar pēderīgu līkīnu;
- 10) weenem brūhketem einaukteem, bes tāpehm;
- 11) weenū jaun labi brūhketu līlu drāhnu grohschū;
- 12) weenū jaun labi brūhketu tāku grohschū, galā līkīnas;
- 13) dīveem tāku grohschēm;
- 14) weenū bāltu brauzamo lōku;
- 15) weenem tāku apauscheem, ar dīselu mīstīkeem;
- 16) weenū usīschāmo māsu;
- 17) weenū stāngu tākeem-hēlēs. —

tā ari par to sagli pee Engures pagasta-waldibas fāidras līnas war doht, no Engures pagasta-waldibas zaur krič Rōsenbergu īmāfātūs. 3

Kesterzeemā, 3. Merz 1879.

S. B.) Pag.-wez.: J. Silling.
Skr.: C. Rātenberg.

U 3798 rub. 90 fap. apreksināts muhrneela- un u 2008 rub. 56 fap. apreksināts zīmermanā- un dīschlera-darbās pee jaunkūhmejamā

Salahsmuischās pagasta-fkohlas-nama
tīls kāris ihpāchi 22. Merz i. g. pulskien 12. pus-deenā, pee apakšāraktaabs pagasta-waldēs us masakshōliščām līfts. Salogs tīls par muhrneela-darbu 1000 r., par zīmermanā- un dīschlera-darbu 600 rub. preefch pēlaishanas pee fokhshanas pagēbrehts. Kāktāti nozājumi kārtā sejbeendā tāki esfātāmi. 2

Salahsmuischās pagasta-waldē (Kursemes gub., Dohbeles apr.), 3. Merz 1879.
(Nr. 140.) Pag.-wez.: R. Hoffmann.
(S. B.) Pag.-skr.: A. Grün.

Sludinashana.

Bez-Sīwirlātas pagasta-teesā usāzīnā zaur tāho wihsuētā, kam tāhā tājīna montoschana jeb parahdu prāfīshana vee nomirūčā tāi pagasta Kaulu māju grūntēta Gustav Anriks Tīschmeistera atīstātāhs mantibas būhnu, jeb kam tāhā mantoschanaa teesība un rekte us tāhā Kaulu mājhām, fāwas prāfīshanas lībds ar fādrāhnu peerahdīshānām 2 mēhneschū laikā, tas ir lībds 26. April i. g., fāwa deena par weenīgo isslehgshanas-terminu nolītā, pee tāihs teesā usdoht un veenest, jo wehlat neweens wārs netīks klausītā, bet muhschīga klausīzeeshana uslīta. — Tāpat ari teek wihi tēc, kuri nomirūčālām būhnu lo parahdu palītūchī, usāzīnāti, fāwas parahdu lībds muhschīga minētai deenai vee tāihs teesā cemātā, ja negribetu tātī strāhpeti ar dubultu matī. To lai nem wehrā!

Pigīshū-mājās, 2. Merz 1879.
(Nr. 41.) (S. B.) Preefch.: J. Semgalneek.

Kad vee Skrundas mehsfūngā pagasta pēderīgo laulātu draugū Kristī un Annas Grūnberga dehlu, Adam Grūnberg, vee Kuldīgas bīrger-oħlādes peerakstīts Adam Rāutmans, kurām neweena mīfīga behra māu, behra weetā peenem (adopteē), tātī teek wihi tēc, kam pret tāhā behra peenemīshām tāhā cerūtu būhnu, no Skrundas pagasta-teesā usāzīnāti, to vee wihas lībds 25. Mai i. g., tārīc par weenīgo isslehgshanas-terminu nolītā, veenest, ar to pētīhdīshānām, ja wehlat neweens wārs netīks klausītā, bet tīls muhschīga klausīzeeshana uslīta un pehž līsumā (conf. Balt. vīv. r.) dārītās. —

Tāho lai eelwehro!
Skrundas teesā-nama, 6. Merz 1879.
(Nr. 126.) Preefch.: A. Weinbach.
(S. B.) Tees.-skr.: G. Uecker.

Labi dihgostoschās

timoteja

un

farfanā aboltina-fkohlas

fāhrdohd

C. Höpfer's,
Jelgava, tāhs un tāku andeless-veetā.

debūn tas, kas tilkab var tāhm Engures mājmaijneesam Tīlinām, krič Rōsenbergam, nakti u 28. Februār i. g. zaur eelauschanohs issagtahm apakšā minetahm leetahm, tā:

- 1) weenū dumijs-behri sīgu, ar wihsam tīhetrahm lībds mehscheem hātahm tāhīam, wihsuējā leelumā, māsu līmīti veere, mehru 70 rubl. fudr.;
- 2) weenahm brūhni mahletahm kamānahm;
- 3) weenahm jaunām ahdu tātīahm, ar ahdu strengēhm un mīvīna tānalehm un atslegham;
- 4) weenem jaunem ahdu einaukteem, tāpat ar mījīna tānalehm un ahdu tāpehm;
- 5) weenū jaunu ahdu grohschū;
- 6) weenahm labi brūhketahm pastā-tītīahm, bes strengēhm;
- 7) dīveem ahdu rīkeem ar ahdu strengēhm un ahdu mērselehm;
- 8) weenem wezakeem ahdu rīkeem, bes strengēhm un mērselehm;
- 9) weenū ahdu tēdūku, ar pēderīgu līkīnu;
- 10) weenem brūhketem einaukteem, bes tāpehm;
- 11) weenū jaun labi brūhketu līlu drāhnu grohschū;
- 12) weenū jaun labi brūhketu tāku grohschū, galā līkīnas;
- 13) dīveem tāku grohschēm;
- 14) weenū bāltu brauzamo lōku;
- 15) weenem tāku apauscheem, ar dīselu mīstīkeem;
- 16) weenū usīschāmo māsu;
- 17) weenū stāngu tākeem-hēlēs. —

tā ari par to sagli pee Engures pagasta-waldibas fāidras līnas war doht, no Engures pagasta-waldibas zaur krič Rōsenbergu īmāfātūs. 3

Kesterzeemā, 3. Merz 1879.

S. B.) Pag.-wez.: J. Silling.
Skr.: C. Rātenberg.

debūn tas, kas tilkab var tāhm Engures mājmaijneesam Tīlinām, krič Rōsenbergam, nakti u 28. Februār i. g. zaur eelauschanohs issagtahm apakšā minetahm leetahm, tā:

- 1) weenū dumijs-behri sīgu, ar wihsam tīhetrahm lībds mehscheem hātahm tāhīam, wihsuējā leelumā, māsu līmīti veere, mehru 70 rubl. fudr.;
- 2) weenahm brūhni mahletahm kamānahm;
- 3) weenahm jaunām ahdu tātīahm, ar ahdu strengēhm un mīvīna tānalehm un atslegham;
- 4) weenem jaunem ahdu einaukteem, tāpat ar mījīna tānalehm un ahdu tāpehm;
- 5) weenū jaunu ahdu grohschū;
- 6) weenahm labi brūhketahm pastā-tītīahm, bes strengēhm;
- 7) dīveem ahdu rīkeem ar ahdu strengēhm un ahdu mērselehm;
- 8) weenem wezakeem ahdu rīkeem, bes strengēhm un mērselehm;
- 9) weenū ahdu tēdūku, ar pēderīgu līkīnu;
- 10) weenem brūhketem einaukteem, bes tāpehm;
- 11) weenū jaun labi brūhketu līlu drāhnu grohschū;
- 12) weenū jaun labi brūhketu tāku grohschū, galā līkīnas;
- 13) dīveem tāku grohschēm;
- 14) weenū bāltu brauzamo lōku;
- 15) weenem tāku apauscheem, ar dīselu mīstīkeem;
- 16) weenū usīschāmo māsu;
- 17) weenū stāngu tākeem-hēlēs. —

tā ari par to sagli pee Engures pagasta-waldibas fāidras līnas war doht, no Engures pagasta-waldibas zaur krič Rōsenbergu īmāfātūs. 3

Kesterzeemā, 3. Merz 1879.

S. B.) Pag.-wez.: J. Silling.
Skr.: C. Rātenberg.

debūn tas, kas tilkab var tāhm Engures mājmaijneesam Tīlinām, krič Rōsenbergam, nakti u 28. Februār i. g. zaur eelauschanohs issagtahm apakšā minetahm leetahm, tā:

- 1) weenū dumijs-behri sīgu, ar wihsam tīhetrahm lībds mehscheem hātahm tāhīam, wihsuējā leelumā, māsu līmīti veere, mehru 70 rubl. fudr.;
- 2) weenahm brūhni mahletahm kamānahm;
- 3) weenahm jaunām ahdu tātīahm, ar ahdu strengēhm un mīvīna tānalehm un atslegham;
- 4) weenem jaunem ahdu einaukteem, tāpat ar mījīna tānalehm un ahdu tāpehm;
- 5) weenū jaunu ahdu grohschū;
- 6) weenahm labi brūhketahm pastā-tītīahm, bes strengēhm;
- 7) dīveem ahdu rīkeem ar ahdu strengēhm un ahdu mērselehm;
- 8) weenem wezakeem ahdu rīkeem, bes strengēhm un mērselehm;
- 9) weenū ahdu tēdūku, ar pēderīgu līkīnu;
- 10) weenem brūhketem einaukteem, bes tāpehm;
- 11) weenū jaun labi brūhketu līlu drāhnu grohschū;
- 12) weenū jaun labi brūhketu tāku grohschū, galā līkīnas;
- 13) dīveem tāku grohschēm;
- 14) weenū bāltu brauzamo lōku;
- 15) weenem tāku apauscheem, ar dīselu mīstīkeem;
- 16) weenū usīschāmo māsu;
- 17) weenū stāngu tākeem-hēlēs. —

tā ari par to sagli pee Engures pagasta-waldibas fāidras līnas war doht, no Engures pagasta-waldibas zaur krič Rōsenbergu īmāfātūs. 3

Kesterzeemā, 3. Merz 1879.

S. B.) Pag.-wez.: J. Silling.
Skr.: C. Rātenberg.

debūn tas, kas tilkab var tāhm Engures mājmaijneesam Tīlinām, krič Rōsenbergam, nakti u 28. Februār i. g. zaur eelauschanohs issagtahm apakšā minetahm leetahm, tā:

- 1) weenū dumijs-behri sīgu, ar wihsam tīhetrahm lībds mehscheem hātahm tāhīam, wihsuējā leelumā, māsu līmīti veere, mehru 70 rubl. fudr.;
- 2) weenahm brūhni mahletahm kamānahm;
- 3) weenahm jaunām ahdu tātīahm, ar ahdu strengēhm un mīvīna tānalehm un atslegham;
- 4) weenem jaunem ahdu einaukteem, tāpat ar mījīna tānalehm un ahdu tāpehm;
- 5) weenū jaunu ahdu grohschū;
- 6) weenahm labi brūhketahm pastā-tītīahm, bes strengēhm;
- 7) dīveem ahdu rīkeem ar ahdu strengēhm un ahdu mērselehm;
- 8) weenem wezakeem ahdu rīkeem, bes strengēhm un mērselehm;
- 9) weenū ahdu tēdūku, ar pēderīgu līkīnu;
- 10) weenem brūhketem einaukteem, bes tāpehm;
- 11) weenū jaun labi brūhketu līlu drāhnu grohschū;
- 12) weenū jaun labi brūhketu tāku grohschū, galā līkīnas;
- 13) dīveem tāku grohschēm;
- 14) weenū bāltu brauzamo lōku;
- 15) weenem tāku apauscheem, ar dīselu mīstīkeem;
- 16) weenū usīschāmo māsu;
- 17) weenū stāngu tākeem-hēlēs. —

tā ari par to sagli pee Engures pagasta-waldibas fāidras līnas war doht, no Engures pagasta-waldibas zaur krič Rōsenbergu īmāfātūs. 3

Kesterzeemā, 3. Merz 1879.

S. B.) Pag.-wez.: J. Silling.
Skr.: C. Rātenberg.

debūn tas, kas tilkab var tāhm Engures mājmaijneesam Tīlinām, krič Rōsenbergam, nakti u 28. Februār i. g. zaur eelauschanohs issagtahm apakšā minetahm leetahm, tā:

- 1) weenū dumijs-behri sīgu, ar wihsam tīhetrahm lībds mehscheem hātahm tāhīam, wihsuējā leelumā, māsu līmīti veere, mehru 70 rubl. fudr.;
- 2) weenahm brūhni mahletahm kamānahm;
- 3) weenahm jaunām ahdu tātīahm, ar ahdu strengēhm un mīvīna tānalehm un atslegham;
- 4) weenem jaunem ahdu einaukteem, tāpat ar mījīna tānalehm un ahdu tāpehm;
- 5) weenū jaunu ahdu grohschū;
- 6) weenahm labi brūhketahm pastā-tītīahm, bes strengēhm;
- 7) dīveem ahdu rīkeem ar ahdu strengēhm un ahdu mērselehm;
- 8) weenem wezakeem ahdu rīkeem, bes strengēhm un mērselehm;
- 9) weenū ahdu tēdūku, ar pēderīgu līkīnu;
- 10) weenem brūhketem einaukteem, bes tāpehm;
- 11) weenū jaun labi brūhketu līlu drāhnu grohschū;
- 12) weenū jaun labi brūhketu tāku grohschū, galā līkīnas;
- 13) dīveem tāku grohschēm;
- 14) weenū bāltu brauzamo lōku;
- 15) weenem tāku apauscheem, ar dīselu mīstīkeem;
- 16) weenū usīschāmo māsu;
- 17) weenū stāngu tākeem-hēlēs. —

tā ari par to sagli pee Engures pagasta-waldibas fāidras līnas war doht, no Engures pagasta-waldibas zaur krič Rōsenbergu īmāfātūs. 3

Kesterzeemā, 3. Merz 1879.

S. B.) Pag.-wez.: J. Silling.
Skr.: C. Rātenberg.

debūn tas, kas tilkab var tāhm Engures mājmaijneesam Tīlinām, krič Rōsenbergam, nakti u 28. Februār i. g. zaur eelauschanohs issagtahm apakšā minetahm leetahm, tā:

- 1) weenū dumijs-behri sīgu, ar wihsam tīhetrahm lībds mehscheem hātahm tāhīam, wihsuējā leelumā, māsu līmīti veere, mehru 70 rubl. fudr.;
- 2) weenahm brūhni mahletahm kamānahm;
- 3) weenahm jaunām ahdu tātīahm, ar ahdu strengēhm un mīvīna tānalehm un atslegham;
- 4) weenem jaunem ahdu einaukteem, tāpat ar mījīna tānalehm un ahdu tāpehm;
- 5) weenū jaunu ahdu grohschū;
- 6) weenahm labi brūhketahm pastā-tītīahm, bes strengēhm;
- 7) dīveem ahdu rīkeem ar ahdu strengēhm un ahdu mērselehm;
- 8) weenem wezakeem ahdu rīkeem, bes strengēhm un mērselehm;
- 9) weenū ahdu tēdūku, ar pēderīgu līkīnu;
- 10) weenem brūhketem einaukteem, bes tāpehm;
- 11) weenū jaun labi brūhketu līlu drāhnu grohschū;
- 12) weenū jaun labi brūhketu tāku grohschū, galā līkīnas;
- 13) dīveem tāku grohschēm;
- 14) weenū bāltu brauzamo lōku;
- 15) weenem tāku apauscheem, ar dīselu mīstīkeem;
- 16) weenū usīschāmo māsu;
- 17) weenū stāngu tākeem-hēlēs. —

tā ari par to sagli pee Engures pagasta-waldibas fāidras līnas war doht, no Engures pagasta-waldibas zaur krič Rōsenbergu īmāfātūs. 3

Kesterzeemā, 3. Merz 1879.

S. B.) Pag.-wez.: J. Silling.
Skr.: C. Rātenberg.

debūn tas, kas tilkab var tāhm Engures mājmaijneesam Tīlinām, krič Rōsenbergam, nakti u 28. Februār i. g. zaur eelauschanohs issagtahm apakšā minetahm leetahm, tā:

- 1) weenū dumijs-behri sīgu, ar wihsam tīhetrahm lībds mehscheem hātahm tāhīam, wihsuējā leelumā, māsu līmīti veere, mehru 70 rubl. fudr.;
- 2) weenahm brūhni mahletahm kamānahm;
- 3) weenahm jaunām ahdu tātīahm, ar ahdu strengēhm un mīvīna tānalehm un atslegham;
- 4) weenem jaunem ahdu einaukteem, tāpat ar mījīna tānalehm un ahdu tāpehm;
- 5) weenū jaunu ahdu grohschū;
- 6) weenahm labi brūhketahm pastā-tītīahm, bes strengēhm;
- 7) dīveem ahdu rīkeem ar ahdu strengēhm un ahdu mērselehm;
- 8) weenem wezakeem ahdu rīkeem, bes strengēhm un mērselehm;
- 9) weenū ahdu tēdūku, ar pēderīgu līkīnu;
- 10) weenem brūhketem einaukteem, bes tāpehm;
- 11) weenū jaun labi brūhketu līlu drāhnu grohschū;
- 12) weenū jaun labi brūhketu tāku grohschū, galā līkīnas;
- 13) dīveem tāku grohschēm;
- 14) weenū bāltu brauzamo lōku;
- 15) weenem tāku apauscheem, ar dīselu mīstīkeem;
- 16) weenū usīschāmo māsu;
- 17) weenū stāngu tākeem-hēlēs. —

tā ari par to sagli pee Engures pagasta-waldibas fāidras līnas war doht, no Engures pagasta-waldibas zaur krič Rōsenbergu īmāfātūs. 3

Kesterzeemā, 3. Merz 1879.

Baſnizas un ſkohlas ſinas.

Weens kungs, weena kriſtiba, weena tiziba.

Rahditajs: Šinas. Paginojums par ſkohlotaju weetu pahrmainschamu. Vihdſeklis 2c. Šinas par Rīgas Pehtera baſutu. Swoethits lai tohp taws wahrs. Dahwas. Jelgavas latv. viſehta draudē. Misiones lapa.

Šinas.

Raibahāmuſchās pagasta ſkohlas-nams, kā mums raksta, tiks paleelinahs, dabuhs ihpaſchu ehdamu fahli u. z. Pagasta waldiba pati eſoht to par waijadſigu eefkatijuſi un buhſchoht drīhs materialu likt peewest.

Zehſu „Birkenuh“ ſkohlaar 1. Juli 1882. g. tiks no Widsemes riterſchaftes pafes eerikteta par Widsemes gymnaſiju.

No Schaimes. Kā zeen. laſitajeem jau ſinams, Schaimes mahzitajs D. Kawall's 9. Februar ſch. g. Jelgavā ahtrā nahwē nomira. 18. Februar bij wina behru deena. Schaimes zeemā tai deenā redſeja ſimteem zilweku gan us tirguſplatscha, gan pa zelu apkahrt ſtaigajam un no wiſu waigeem wareja laſiht, kā kahds behdigs eespaids winu ſridis. Baſniza jau bij pilna no paſcha rihta un ikweens wehl ſteiſahs un grībeja mihiela nelaiki beidſamo reis redſeht. Pulkſten 4. p. puſd. ſahlaahs deewakalpoſchana, pirms Latweeschu, tad Wahzu walodā. Latv. deewkalpoſchana un lihka-runu tureja ſefawas mahzitajs Krueger L., Schaimes draudsei pee ſirds liſdams, kā ta eekſch ſawa mihiota mahzitaja ſaudejus un kā ſchis ne-eſoht tas pirmais, kuru wina ar ſirds noſkumſchamu us pehdeju duſu pawadoht, bet kā ihsā laikā, tikai 25 gadōs, jau tſchetreem mahzitajeem no ſchihs weetinas fehras aſaras pakat raudatas. Gārā bagati apdahwinahs un no wiſeem mihiotis draudſes gane, paſchōs mihra ſpehks ſtahwedams (42 gadus wezs), tagad atkal no ſawas draudſes ſchlihrees, ſchlihrees no ſawas mihiela laulata drauga, no ſaweeem mihielam behrniņem, kuri wehl ſchahs ſirdsfaſhes ihsā mehra nejuht, ſchlihrees no ſaweeem draugeem pee ūreem wiſch bij arweeni labprah ſredſehts un mihiſch weefis, un kuri (nel. draugi) pee nelaika arweeni laipnu uſnemſchanu atrada. Wiſi, kās pee wina nahza ar apbehdinatu ſirdi, tohs wiſch eepreezeja un ne-weens truhkuma zeefſams gan no wina durwiſh netika tuhſchā atradihts. Un wiſa wina ruhpiga un nemitedamahs gahdaſchana, wina ſlaidra Deewa wahrda ſludinaſchana, wina mihieliba, wina laipnais waigs, ar kuru wiſch iſkatram preti nahza, — zaur wiſu to wiſch ſawai draudsei tiks tuwu ſtahweja, tapehz nelaikim tiks ſimteem aſaras pakat raud. Tad draudsei kahdus pantinu is Dahwid. ds. pee ſirds liſdams zeen. runatajs Schaimes draudſi paſkubinaja, lai ta to no nelaika ſehto ſehklu eekſch tiziſas ſawā ſirdi paturoht. — Tad Meschotnes mahz. Bank L. wahzu Walodā par 39. pantinu is 5. Mohs. gr. 32. nod. runaja un ihpaſchi nelaika laulatai draudſenei pee ſirds lika, kā tas Kungs war nokaut un ewainoht, kā muhiſu zilweziga dſihwiba ir tiks iſnihziga, tā kā to tas laizigs ſakams-wahrds pareiſi ſaka: „ſchodeen ſpirgts, riht pagalam.“ (heute roth, morgen tod). Bet kād mehs to ween ſinatu, kā tas Kungs war ewainoht, un dſihwiba atnemt, tad mums buhtu aſ ſirdehſteem japaniņki. Tas Kungs ſaka ari turpat: „es waru dſihwū dariht un dſeedinah.“ Ški ir muhiſu eepreezeſchana, kā tas Kungs mums apſohla. Schaimes draudſe un nelaika peederigi ir no ta Kunga ſmagi ſiſti, bet loi valaſchahs us ta Kunga, jo wiſch war dſeedinah, un weenreis wiſeem weena atkalreidſchana, augfhamzelschana ſtahw preekſchā. — Pehz tam tika nelaikis us Schaimes ſapeem nonests un tur kaplitschā guldinahts. Kad aſ ſeelas lauſchu druhſmas nebij eespehjams ſlaht peetikt, tad neſinu, waj nel. truhdi arween ſchai kaplitschā paliks. jeb tiks ſeme guldinati.

Mihieliba ſchis zeenijamais un mihiotais draudſes gans ſehja, mihieliba ari parahdijahs behru deenā no aifgahjuſchā draudſes, mihieliba lai parahdahs ari turpmak Schaimes draudſes ne-aiſmirstamā dr. gana tiks lohki gruhti peemekletai un apbehdinatai laulatai draudſenei un bahrineem. Meers nelaika truhdeem!

Birma gaduſintena beigās pehz Kr. dſimſchanas wiſu kriſtigo ſtaits bij ap 150 tuhki. Ap to gadu 325 pehz Kr. ds. bij winu ſtaits jau 6 milioni; tagad ſtaits wairak kā 400 milioni. — No ſchis gaduſintena eefahkuma misionaru ſtaits no 200 ir audſis us 3000; misiones dahwanu ſtaits no 1½ miliona franku us 24 mili-

oni. 1792. gadā bij paſiſam tik 3 beedribas, kās misionarus us paganu ſemehm ſuhtija, tagad tahdu beedribu ir wairak kā 60. Tai gadā 1700 bihbele bij 50 walodās lafama, tagad 300 walodās. Englantes bihbelu beedribu ween ir likuſi drukah 216 walodās. No 1800 gada lihds ſchim ir wairak kā 1½ milions dwchſelu iſ paganeem par kriſtigeem palikuſchi.

Tas warenais iſlihdsinatajs. Mazedonijas kriſtigie Alekſanders tas Leelais pehz dauds ſlavenahm uſwahrefchanahm nahza pee dihwainā filoſofa Diogenes, kās parahdidas, zik maſ wehrtibas wiſch leek us paſaules ſaukumeem, muzā dſihwoja. Diogenes patlaban bij pee ſawada darba. Wiſch krauſtija mironu kaulus. Kriſtigie Alekſanders valika pee wina ſtahwoht un jautaja, kā wiſch tur doroh. Diogenes atbildeja: Te gul manā preekſchā tawa tehwa, kriſtina ſiliya kauli un es mekleju tē, kahda ſtarpiiba buhtu ſtarpiwi neem un kriſtina ſemakā ſalpa kauliem, kās tē blaku gul. Bet, es newaru un newaru it nekahdu ſtarpiiba uſeet.

Paginojums par ſkohlotaju weetu pahrmainschamu.

Iſgahjuſchā gadā daschi ſkohlotaji ſawas weetas pahrmainsija, kā: 1) S. Kaufmans, agrakais Jelgavas Nohmas elementarſkohlotajs, tika uſ Leel-Behrſi par ſkohlotaju aſaizinahs. 2) F. Elzens, wina preekſchahjejs, nepehjibas dehl no amata atkahpahs. 3) R. Schuberts, Šatahāmuſchā ſkohlotaja palihgs, tika nelaika ſkohlotaja ſeltina weetā eeſehlehts. 4) F. Brille, Birſgales ſkohlotaja palihgs, atnahza uſ tureni par palihgu. 5) Schiffers, Aurumuiſchā ſkohlotajs, aifgahja uſ Bahrtu par ſkohlotaju. 6) Spekis, agrakais Wezumuiſchā ſkohlotaja-palihgs, eestahja wina weetā. 7) Burkmanis, Annaſmuſchā ſkohlotajs, aifgahja uſ Wez-Auzi. 8) Kufis, Jaunpils ſkohlotaja palihgs, atnahza wina weetā. 9) Rosenberg's, Aluzesmuſchā ſkohlotajs, peenehma Abgultes-Pakaises ſkohlotaja weetā. 10) Heiderichs atnahza uſ tureni par ſkohlotaju. 11) Höſſeris, Buſaiſchmuſchā ſagasta ſkohlotaja palihgs, aifgahja uſ Kurſiſcheem, nelaika palihga-ſkohlotaja A. Bächmana weetā.

Vihdſeklis.

kā ſuhrgalvi behru war iſmahziht grahmatu laſiht.

(Beigums.)

Es ſauzu trihs ſehnus, tee nehma Janzim aif abeem galeem un widus, to eeneſa klaſe un noſehdinaja uſ beaka. Es panehmu ahbeji un gahju tam klaht, lai wina mahzibū waretu pahrbaudiht. Liku tam laſiht pa bohſtabam, kā ſeewas ſaka, pa wahrdam. Us A raddidams prafiju, kā to ſauz. Janzis neka ne-atbildeja. Tapat tas gahja ar B un wiſeem bohſtabeem lihds abezeſ galam. Nu es tam teizu preekſchā un paſehleju, lai ſauz man pakal, bet tas neka ne-atbildeja. Tad prafiju, tadeht wiſch nelaſa, waj warbuht grib bohſtercht waj kohpā laſiht, bet Janzis man neka ne-atbildeja, kā kād tas buhtu gluſchi mehms. Ko nu dariht? Griebeju Janzim muti atwehrt un mehli atraſiht. Biju eeſehrojis, kā mahte to neſcheligi un ne-apdohmigi dausja, un pehz ſatra dunka to atkal glaudija, teikdama: „Mans mihiſch dehlin, neraudi, neraudi; man tevis gauschi ſchēl!“ Tadha mehrkaku mihiela behrniņem ſomaitā, tadeht es zereju, kā tehwiſchka pahrmahzischa behrni ūkuſ iſdſih. Es panehmu riħſti un ar to foħliju Janzim uſzireft, kād tas nerunahs; bet tam bij mitte zeeti. Man neka ſe-aliſka, kā Janzim pahri reiſes uſzireft, lai wina mitte atwehrtohs. Us ſatra zirteena tas gan eekleedſahs, bet pehz pehreena tapat kā mehms ſluſu ſtahweja. Ko nu dariht? Behru ben-deht un noſiſt tak nau zilweka, wehl masak ſkohlmeiſteru uſdewums. Tomehr to waijadſeja mahziht, tadeht zits mahzibas zelſch bij jamekle. Es atnehmu Janzim ahbeji un liku tam bes darba uſ ſkohlas-benka fehdeht, kahdas diwas nedelas no weetas. Janzis tapat riħtōs kā pehzpuſdeenā ſaikā ſkohla eenahza un gluſchi dihka ſehdeja. Wina mahte to ſinadama ar ziteem runaja ſchelodamees: „Deewi ſina, Deewi ſina, kās ar manu Janzi notiks; es ſkohlmeiſteru ūhdsu, tas

winu gan skohla cenehma, bet tagad jau diwas nedelas neweenu brihdi nau losht mahzis. Sehns tihri par nerru sehsch us skohlas-benka." Seewina us manim neweenu wahrdu neteiza un es winas baschishanahs nomalus noklausjees to nemas ne-eewehroju; jo sinaju, ko dariju. Es sprotu, ka Tanzis zaur dauds gadu besgaligu loschhanas mahzishanu bij samulsinahs un fanikohts. Ahbeze tam bij wisleeflakais beedeklis un loschana tik ruhka ka nahwe. Tadeht es tam liku atpuhstees no wisahm bailehm un bresfmahm, un lai tas dabutu zitadu prahdu, lusti us mahzishanahs. Bitus behrnus mahzidams es arween no newilshu azis us Janzi metu, waj ne-erandisshu to brihtinu, kad winsh pehz mahzibas fahks fahroht. Nebiju wihlees. Diwas nedelas Tanzis sehdeja galwu noduhris, bet treschä tas us manim sahka flatitees — ar mahzishanahs wehligahm azzinahm. To selta brihtinu es ne-afstahju ne-isletatu. Es gahju Tanzim slakt un prafiju: Janzi, waj tu ari gribi mahzitees? Us kam tas ar puspreezigu balsi atbildeja: „Gribu gan.“ Nu es Janzi biju mantojis. Es panemu tahpeli, usrafstju us tahs diwus, trihs bohkfstabus un to Tanzim pasneegdams teizu, kad tohs bohkfstabus fauz un lai winsh tohs tahdus pat usrafsta un pehz man pee wahrdeem nosauz. Pehz pabeigta mahzibas laika es Tanzscha pirmo mahzibu pahrlaufiju, un dsirdeet manu preku, Tanzis bohkfstabus bij usrafstju, lai gan wehl lohti lehburaini, un tohs mahzeja rikti issault. Nu es Tanzim ikdeenas liku tik rakstiht, rakstitus bohkfstabus ar drukateem salihdsinah, un tohs paschus no ahbezus un tahpeles man preeskha losht; papreessch pa weenam issault, tad fabohkstercht un pehdigi kohpä losht. No ahbezus to eelaidu dseesmu-grahmatu un liku no tahs norakstiht un tad papreessch to paschu rakstu no tahpeles un pehz no dseesmu-grahmatas man preeskha losht. Ta tas gahja fahdus trihs mehneschus. Tanzim us rakstishanu bij leelas lustes; jo tas ari pa brihwstundahm, bes manas usdohschanas, rakstija un losja. Betortä mehnese es Tanzis pahrlaufiju; es tam liku losht grahmatu ari tahs weetas, kuras tas nebij norakstis, un kas isteiks manu preku! Tanzis mahzeja wifur losht, bohkfstercht un kohpä losht, pa dalai ari ar sapraschanu. Nu es Tanzim waidstaus glaudidams teizu: Selts puika, kur nu ir tawa stuhrä galwina. Tu efi atjaunohts, un to svehtigu darbu padarija tahpele, grisele, tinte, papihrs, spalwa. Beigas waru leezinah, ka tas papreessch par „leelu stuhrgalwi“ nosauktais Tanzis wairs ne buht nebij stuhrgalwis. Ohträ un treschä skohlassemä winsh pedereja pee labakeem loshtajeem un rakstajeem, un no skohlas tas issahja ka grahmatas un rakstu pratejs un mihtotajs.

Zeenjami behrnu wezel! jums wehl ir dauds tahdu „stuhrgalwischu“, sehnu un meitemu, kuras losht newareet ismahziht, un kas tadeht skohla neteek usnemi; tizeet man, ka winu galwinas pee tam masak wainigas, neka ta mahzishanahs wihse, zaur kuru teem loschhanu grib peefawinah. Loschhana ir lohti weegli un ahtri eemahzama, kad pee tam bruhke derigu metodi. Newar leeg, ka zitam us loschhanas mahzishanahs galwa ir weeglaka un zitam smagaka, bet tahdu behrnu nemas nau, kuras newaretu losht ismahziht. Par tahdeem gan gara krohplischu ir usskatami, tahdi, kas ari zitas leetas newar sapraast, bet tahdu „stuhrgalwischu“, kas zitu wifur war sapraast un tik grahmatu losht newar eemahzitees, pasaulé nemas nau. Kad tahdi wehl Deewamschehl dauds Latweeshu starpä teek atrasti, tad tik paschi behrnu mahzitaji pee tam ir wainigi. Latweeshu raksti nebuht nau tee gruhtakee, bet Latweeshu behrnu wezakeem un pascheem behrneem schim brihscham loschhanas mahziba ir gruhtaka neka Nihnsseescheem, kureem pasaulé tee raibakee raksti. Ko te buhs dariht? Skohlahm janahk wezakeem palihgä. Ar labu fidsapsinashanu skohlotaji un skohlu preesschneeki us behrnu wezakeem tak newar fazicht: Kas mums dalas, ka juhs sawus behrnu losht ismahzeet, unzik gruhti jums tas nahkahs, kad tik juhs mums tohs ismahzitus peewedeet; jo skohlotaji tak ir behrnu garigi wezaki, un skohlas tadeht teek zeltas, lai tahs behrneem tahs garigas dahwanas pasneegtu, kuras winu meefigi wezaki teem nespheji doht nedfs apgahdaht. Zaur tahdu mahju mahzibu dauds behrni teek tureti par stuhrgalwischu un paleek par tumfoneem un mahju loschhana pa leelakai dalai skohlai ir reebiga; jo kad skohlotajs behrnu gruntigi grib losht eemahzih, tad tam tas ari no grunts jadara. Tad, ar ziteem wahrdeem fakoht, mahju loschhanas namas papreessch jano-ohrda un taní weeta jauns us jauneem pamateem jazel, kas prasa dirkafert ilgu laiku im dubultu puhlinu, ne-eewehrojoh, zik ilgi un zik lohti jau wezaki pee ta weza nama uszelschanas puhlejuschees un sawus behrinus puhlejuschi. Bezeju, ka schee mani wahrdi, kas no amata pedfishwojuma smesti, zik nezik peepalihdsch, ka skohlas wezaku namam sneegs palihdsigas rohkas, zaur tam, ka

Latweeshu behrneem rakstishanas loschhanas mahzibas grahmatina tiktu apgahdata un us laukeem massbehru skohlas kluhtu eeriketas, kas behrnineem pañneegs losht rakstishanas mahzibu.

n.

Sinas par Rihgas Pehtera basnizu,

no pat pirmeem laikeem.

Pehtera basniza ir drihs pehz Rihgas dibinaschanas (1201. g.) zelta. Weenä weza rakstā atrohdahs pessihmehts, ka 1209. gadā Lehnisch Wizzewolds nahja un biskapam uftizibū svehreja svehta Pehtera namā. Wifas sinas ari us to is-eet, ka Pehtera basniza no pat faweeem pirmeem laikeem stahwejusi jau us tahs weetas, kur tagad. Tapat ta gan tuhral tilusi no akntineem buhweta. 1234. gadā Sem-gales biskaps Balduins tai dahwinaja semes gabalu (25 arklus) Kursemē Ugunzeemā. Wehl ziti raksti israhda, ka Pehtera basniza wifadi jau 13. gadusimteni bij zelta. Peepzadsmita gadusimtenaa eesfalkumā tika ta basniza un winas tohrnis gandrihs wijs no jauna buhwehts; kohri eesfalka buhweht 1406. gadā; ta stahweja rakstihits us weenas wezas misina tahseles, kas agrak karajahs pee tahm durwihm us Sundur-eelas vusi. Tohna buhwi eesfalka 1456. g. ar to pihlari deenwidus puse, 1470. g. wijs leelaas darbs bij nobeigts; 1491. g. dabuja tohrnis fawu beidsamo krahfchnumu, bumbu un gaili. 1538. g. leela wehtra nogahsa to gaili, bet tas tika tuhral atpaka zelts; toreisigee Rihgas rahtakungi Becker, Bülow, un Tilke gahdaja, ka tohrnis tohp ar kaparu segts. 1572. gadā magistrats nospreeda, ka Pehtera basnizā, kur lihds tam tik preefchpusdeenās bij deewakalposchana, ari pehzpusdeenās lai tura deewakalposchana. 1576. g., 2. Oktober, bij atkal tik leela wehtra, ka gaitam fakkis tika falohzihits. 1577. g., 13. Juli, to uslika jaunu no wara un apselitu, tas makfaja 50 dahlderu un bij 3 pohti smags; bet ari fchis tika wehl tai paschä gadā, 4. Oktober, ar wifur kahrti no tohna nogahsts. To paschu waforu pehrkons bij basnizas jumta eespehris un eededsinajis, bet uguns bij drihs apdchsta. 1578. g., 11. Juli, tika atkal wijs fataishits, jauna kahrti ar bumbu un gaili uswilka. Bumbā atradahs raksts, kas fazija, ka toreis tohna angstums no apakshas lihds gaitam bij 73 afis. 1595. g. weens nepasihstams dahwinatajs apschinkoja basnizu ar leelu misina 7 rohzi-lukturi. 1596. g. pehrkons eespehra tohrni, bet uguni drihs apslahpeja. 1613. g. weens Franz Werners dahwinaja jaunu skaitu kanzeli. 1621. g. atkal pehrkons eespehra tohrni, nospehra weenu musikantu, bet degt nedega. 1651. gadā nonehma to jau 73 gadus wezu gaili semē un zehla jaunu weetā. 1656. g. pa Kreewu aplehgereschanas laiku ari basniza dabuja lihds zeest. 1659. g., 17. November, plohsijahs zauras 8 deenas wehtra no deenwidus-wakareem, fadšina uhdeni pahri par wifahm salahm Dau-gawā, un nosweeda ari gaili ar wifur bumbu no tohna. Jaunu gaili, 6 pohdus smagu, ar jaunu, tikkat smagu bumbu lika 1660. g. weens Rihgas birgers par fawu makfu uszelt.

1666. g., 11. Merz, svehtdeenaas pehzpusdeenā sagahsahs tas 75 afis augstais un jau pee 200 gadus wezais tohrnis, nosita 8 zilwelus, fadausija weenu dalu no basnizas un tapat rahtakunga Witte namu. Pa laimi, ka bij jau plihsumi pee laika pamaniuschi un natureja to svehtdeemi wairs basnizu. 29. Juli 1667. g. lika pirmo gruntsakmīti jaunam tohrnim. Buhwe bij jau labi us preefchhu gahjusi, bij jau 34 tuhlest, dahlderu ismakfajuschi, tohrnis jau sneedsahs lihds basnizas jumtam, te ugungsrehks iszehlahs un 21. un 22. Mai 1677. g. wifur basnizu pelnds sagahsa. Bet Nihdseneeki nehma basnizu atkal tuhral buhwe un jau 14. September 1679. g. wareja basnizu eeswehtiht; tohna truhka.

1683. g. birgermeistera Samsona mantineeki dahwinaja akmina kanzeli un birgermeistera von Dunten atraitne weenu altari no marmora. Tohna buhwe bij yakala palikusi; 1685. g. to atkal usnehma un 4 gadulaikā bij tohrnis 418 pehdas augstususbuhwehts; tas makfaja 17 tuhlest. 788 dahlderi, kaparu nereklinoh. 10. August 1690. g. zehla bumbu ar gaili us jauno spizi; tas makfaja 504 dahlderi. Sweedru Lehnisch Kahrlis XI. fchinkoja tai paschä gadā 50 birkawi kapara preefch basnizas jumta; fchi dahlwana bij 5 tuhlest, dahlderu wehrtibā. 20. Oktober 1690. g. Kaufmanis Misteh, fahlsandelmanis, testamentē atwehleja, lai no wina atlikushahs mantibas wifas trihs preefchduewis isbuhwe ar labiem krahderu akmineem un krahfchneem israibojumeem. 1695. g. birgermeisters von Dreyling apdahwinaja basnizu ar jaukeem pulsteneem, ka lika Holantē leet un kas tam makfaja 8 tuhlest, dahlderu. Pilsehtam ari ta uszelschana ar wifur to

ceriki atkal mafaja pee 4 tuhfst. dahlderu. Tas faragados 1700. 1709. un 1710. g. basniza atkal dabuja zaur aplehgerefchanu zeest. 2 bumbas, ko 1700. g. no Helmermuishas (ta ir bijuschi ahrpus tagadejo Maskawas wahrtu, tur, kur tagad katosu kapi) basnizā esweeda, jadragaja skaito akmina welwi, kas pehzak netika wairs atjaunota. 10. Mai 1721. g. no rihta pehrkons eespehra basnizā un 2 stundu laikā wisu sapohstija. Keisars Pehters tas Leelais bij pats torei Rihga un bij ari pee ugungsrechka klaht, ka waretu zilf spehjoms glahbt un uguni no netahlaeem nameem nowehrst. Mostahsta, ka wiensch pats tai leelaka breesmu brihdi altara preefschā us zeleem esohf kritis un Deewu luhdsis. Tohnis pa laimi nesgahsahs, til druzzin eelsch senf aplaka. Schinis uguns breesmās aigahja pohestā dauds dahrgas peeminas no 16. gadusimtena, tāpat tee lohgi ar saweem krahshueem wezem glahses mahlejumeem. 12. Janvar 1724. g. basnizu no jauna eeswehija. 1733. g. Gottfried Klossens lika par 5350 dahl-dereem krahshueem ehrgeles buhweht, kas 28. September tika pirmoreis spehletas. Merzā 1745. gadā atkal usnehma tohni talslak buhweht us preefschu. Dahwanu lasitaji gahja namu no nama, pilsehta-kafe dewa 1600 dahlderu; darbs tilk duhschigi weizahs, ka jan 24. September tohniis bij 400 pehdas augsts un lihds jumtam gataws. Tādsels kahrte ir Sweedru semē taisita un 40 pehdas gara; bumbu un gili usslika 9. Oktober 1746. g. Nahkoschā gadā sedsa tohna jumtu ar kaparu un bij us tohni isdohti 16,333 dahderi un 54 wehrdini.

1774. g. weena atraitne von Horst zaure testamenti atwehleja 4000 dahlderu preefsch marmora kanzes un 1000 dahlderu preefsch ehrgeles pahrlaboschanas. Kanzeli tika Italijs Liwornas pilsehtā taisita. Buhwmeisters bij til drohsch weenu pihlari iszirst zauri, lati buhku zelsch us kanzeli. Nospreeda wisu basnizu isrikteht, jaunus lohguš un dehtu grihdu taisht. Par scho darbu laiku 17 mehneshus un 17 deenas, netika tur deewakalposchana tureta. 24. Juli 1806. g. pehrkons eespehra ehrgeles un daschhas dalas iskauseja; zita skahde nenotika. 1855. gadā Pehtera basniza dabuja jaunu gotiski taisitu ohjola kohka altari, kura 12 nischas isgraisijums rāhda tohs 12 apustulus; tas darbs ir pakaltaishts pehz Nürnbergas Sebaldušmonumenta. Altaris ir Kelnas pilsehtā taishts; altara widus seenā ir ta altara bilde, no skulptūrām Steinle Frankfurtā mahleta un rāhda „Swehta Gara isleefchanu un Pehtera wasarasswehku sprediki turoht.“ Apakshā stahw tee Pehtera wahrdi (Apust. darb. 2, 38). Pa kreisai rohki no altara pee pirmā pihlara ir metala peeminas tahsele ar lateinisku rakstu par gohdu Rihgas reformatoram, mahzitajam Andrei Knöpkenam, kura liktis dufs apaksh altara. Likta akmins ir aīs altara apaksh grihdas dehleem. Pa kreisai pee oħtra pihlara ir tahsele, par peemini mahzitajam Dolmanam, † 1656. g. Pa labai no altara pee pirmā pihlara ir melna tahsele, kur raksts selta bohlabods peemin, ka 1818. g. 1. September Keisarene atraitne, Maria Feodorowna, Keisara Aleksandra ta Pirmā augsta mahte, scho Deewa namu apmeklejusi un sawus sawehtibas wahrdus issazijusi. Bes tam wehl altara kohre pee pihlareem atrohdahs daschdaschadi wapeni (zilts sihmes), wiwwairak no teem laikeem, kur liktus wehl basnizā glabaja. (Tas notika lihds 1773. gadam): Birgermeistera Depkina, J. Hassa, Eberard Bulmerinka, Holsta, Barklay de Tolly, Schiffhausen, Lindenstern; sahka akmin no Henriette von Rantenfeld, Katrijne Krüger, Graf, von Fischer, Ridder, Brokhusen, Brand, Berger, von Grote, Johann Hollander († 1744. g.) un wehl dauds ziteem.

Wezakas basnizas-grahmatas Pehtera basnizai nau ka no 1657. gada.

No mahzitajeem, kas pee schihs basnizas bijuschi, ir usslihmeti: no katosu tizibas laikeem, katosu mahzitajs Schuffelberg ap 1434. g., Nettelhorst ap 1465. g., Hillebold 1482. g., Buverfinde 1482. g., Münch 1512. g., Moldik 1512. g.

Pirmais Luteru mahzitajs bij Andrei Knöpken lihds 1539. g. Tad nahza tee wiessmahzitaji: Tegetmeyer 1552. g., Beker 1577. g., Matihs Knöpken 1581. g., Neuner 1587. g., Oderborn 1593. g., Holste 1596. g., Dahle 1611. g., Bauman 1616. g., Samson 1643. g., Graven 1646. g., Dolman 1656. g., Kahlen 1657. g., Brewer 1700. g., Kaspari 1702. g., Depkin 1710. g., Bruiningk 1736. g., Wilebrandt 1737. g., Depkin 1746. g., Schulze 1755. g., Skodeish 1759. g., Silsel 1760. g., von Effen 1780. g., von Reusener 1787. g., Bärnhof 1800. g., von Bergman 1823. g., Albinne 1837. g., Thiel 1843. g., Bergman 1848. g., Poelchau 1876. g., Lütkens —

Bes tam ari wehl to diakonu un arki diakonu-mahzitaju wahrdi no pat 1522. gada atrohdahs russos fahmeti. B.

Swehtihsts lat tohp taws wahrds.

1.

Swehtdeena, atpuhtas un atspirkshanas deena pehz pawaditas nedekas darbeem un puhlineem! Pagelschanahs deena no ildeenshkeem vihshkeem us Deewu un us wisu skaitu un leelu, ar ko Deewa warenā rohka scho semi puschkojuſ! Deena, us to nospreesta, Deewa wahrdi svehtihst, loi us nahloschu nedelu preefsch wiseem darbeem un doh-mahm pats tiku svehtihst; jo Deewa wahrdi svehtihst, tas ir: ne tikai ar mehli ween wiru flaveht, bet ari zaure wiseem saweem darbeem winu gohdinah.

Zil jauki ir svehtdeenas rihtā, kad ahmurs, chwele un sahgis aplukiss, kad dīshwokli tihri masgati un usruhmeti, basnizswani svehti aiggrahbdomi atskaa un tādis svehtdeenas uswolkā gebrusches pa zeeem un tihri rohki elahm us basnizohm steidsahs! Ak, zil dascha asara, zil dasch smagums, dascha tūna edohma iſgaifo is dwheheles pee kohru-deen vīgħħanas, lihdsahs miglai rihta agrumā, kad faule esfak spihdeht!

Bet "o ahr dauds zilwekeem nau svehtdeena zits nekas, kā tīkai deena, kā a wiċċi sliakumom un meesas preekeem war wehrgoht. Schee ied eestohi bes la Kāiga svehtibas jaunā nedekā, un paschi ar fewim nemee īgi padara ari ziteem ellī ġewes wiċċu.

KolejSELLA Wenzela somilijai ne prahā nenahza Deewa wahrdi īweħħi; ier par wel i oħsna eja basnizswani, tur nekkad nepazħlahs dolmos poħr schiħħ ġenies piħsħleem.

Wenzelis, t'lihds kā festdeenas wakru sawu nedekas-mafsu dabuja, neħeżże wis tuħlit ar to taisni us mahjohm, bet għażi pirms weesnizā, lati weretu par nedekas darbeem un puhlehm kahdu labfiti eederdiht, un tħalli op puġnolli wiñċi pahnaħha, — sinams, ar deewegħan smegu paċċu, kura to tad wiċċa feewa, fa-ihgħu, kā is-meera truyzeta, wiċċa weegħħra pħażżeż dīshwes deħt ar pahrmeschħanahm kā behri u apbehra. Bet neba tas ko liħdseja; wiċċi tee wahrdi bij kā weħjä iż-żur. Svehtdeenas rihtā, kad basnizswani zitws pee deewakalposchancs is-sħażnejha aż-żgħiż, wiñċi tħalli iż-żur. Festdeenas wakru wiċċa bij, kā fazzija, pee tam par nobeigusees. Pee masgħanha bij daħd's pretibas no weenās pusses un bahrguma no oħras pusses. Dīshwoklis bij moħħi un tħalli wehl ne-usruhmeħts. Ta-pehz tad ari Wenzelim ne baħt tur nepatikahs un wiñċi atkal usmel-lej-je weesnizā, no kuras tħalli pħażżeen tħalli pahnaħha, un atkal ar smagu paċċu. Behri u troħxnis, pee tam wehl darbi, kas likħaħs nepahrspeħħom, bij nama-mahlii padarijuschi skahbu un fa-ihgħu; ier bi, meħħschiga bahrħanahs un lamasħanahs, un behri, pamah-zidamu wahdu weetā, dixideja tħalli Deewa saimoshanas. Kad nu īweħħideenās Deewa wahrdi ar fidhom un muti neswehija, tad ari wiċċa nedekla pahrgħajha weenās kildas, bes preeka un firdmeera; ne-weenam iħsti nepiċi kħabs mahjós, kacċam kas truhka, bet neweens nesnajja, kas iħsti. Tomexx kottis goħdigħi zilweħs gan tuħlit noproħt, kas tur truhka, proħxi tas, ka wiċċi Deewa wahrdi neswehija. Ta-nekketna dīshwe sweħħdeenā pahṛpludinajha ar saweem fahrneem wiċċu nahlomo nedelu. Pirmdeneenā rihtā egħi Wenzelim darbs reebahs; wiñċi to eesħħa ar nepatikħanu, tas negħja ne schurp, ne turp, saerrojħas pats ar feri un saħħa sawas errestibas brandiżiha sliż-żinah, kas wiċċu tais zitħas deenās wehl wahrigaku padarija. Sinams, kā wiñċi tad ari wiħra palaidniba, un doħmas, kā wiċċas wiċċu puhles un taupiba weltiga, tas wiċċi padarija, ka Wenzela kđid sawas deenās bij tħalli apni kufi, — un kā nama-mahħes laipnis, preezigs waigħi wiċċu mahju puċċko, kā wiċċas iħġi nusus un saweemibba to pahmrweħha par għatawo ellī.

(Turpmal wehl.)

Preefesch Zelgawas Qatweesħu kurlmeħmo skohlas eemafsat:

No Behrsmuisħas pag.-teef, preeħdetajha Krist. Wolf 1 rubl; zaure Dohbeles pilsteesas no Ahnejsmuisħas Flor £. 25 rubl; zaure

skohlotaju Grünberg l. no Zampils skohleneem 8 rub. 3 kap.; no Pilkalnes pag.-waldibas 10 rubl.; no Kabilas pag.-tefas 3 rubl.; no Stalgenes pag.-waldibas 2 rubl. 31 kap.; no F. Mauring un J. Seeman kgeom. Slagunē 3 rubl.; no Scheluchin freil. Rīhgā par is-
lohsetahm leetahm 10 rubl. 65 kap.

Jelgawā, 5. Merz 1879.

Mahz. R. Schulz,
turim. skohl. direktors no kuru. puž.

Jelgawas latv. pilz. draudse:

no 25. Febr. skohd 10. Merz.

1) Dimušči: Johann Mauring, Fritz Kinowiz, Abraham Nicolai Langfang; Johann Christoph Adam Ulrich; Hans Carl Theodor Reine; Carl Theodor Kalnīns; Andreas Aurelius Seeberg; Otto August Mäsur; Christoph Theodor Erdmann; Carl Fritz Rohsia; Ernst Friedrich Lagedia; Christoph Paul Auberin; Jakob Stuhre; David Rosenwald; Eva Emilie Weiß; Etsche

Annette Graßmann; Louise Hellmann; Marie Gottliebe Elisabeth Krafting; Lina Julianne Dorothea Hoffmann. — 1 nedīshwa mettina.

2) Ussaukti: bīl. sald. Jacob Behrtul ar Līhsī Ohsolin; kandidorts Johann Blaese ar Dohri Lījetti Missin; kalejuellis Johann Brasche ar Lījetti Bonaparte; Jannis Ahbele ar Dohre Karlsohn, dīsim. Baumann; bīl. Adam Christoph Wīzmann ar Līhsī Makul; Mikkel Skudre ar Trihni Rūsfīmann (Rīhgā); Ernst Tamsohn ar sald. atr. Lāvīst Preede, dīsim. Lābbehn; Jahn Silin ar atr. Juhli Annettī Kraftin, dīsim. Kronberg; Schenkeris Janis Gulbe ar Louise Annette Lina Reine; kurpn. Jahn Peterjohn ar Greste Schīhdīn; bīl. Indrik Krause ar Marlijsī Sakkis; atst. Juris Kahrlīn ar Anna Brūhver; bīl. Jacob Jürgens ar Greetu Daugau; Jacob Schau ar Juhli Bargis; Jannis Spiegelberg ar Marlijsī Wannag; Otto Johann Witt ar Christine Elisabeth Putnis; strādīn. Janis Jannjohn ar Anni Blūke; bīl. Ans Birsneeks ar Dahri Majohr; kalejuellis David Senokolis ar Lībīu Krause; Peterzelīs Keegleeks Johann Heinrich Buhr ar Līhsī Buhmann.

R. S.—

M i s i o n e s l a p a.

Leipziger missiones-stazione Rangunā, Pakal-Indija.

Kol. 4, 2—3. Efēt pastahwigi eekfīh luhgschā-
nas un efēt nomohdā eekfīh tāhs ar pateizibū,
luhgdāni turflaht ari par mums, ka Deewā mums
ta wahrda durvis gribetu atwehrt.

Tā luhdsā, mihlee missiones-draugi, svehtais apustuls Pahwils Koloseeschus, teem rakstidams no Nohmas, kur faistīts un zetumā turehts tapa tāhs Ēwangeliuma aplecīnaschanas labad. Winsch neluhdsā par to, ka zetumā durvis winam atwehrtahs, bet par to, ka ari zetumā winam tās wahrs netaptu aisklāwehts, bet atrastu winsur atwehrtas fīschu-durvis. Tāpat ari muhsu misionari, kas fīschā semē tāhti no radeem un drangeem gruhtu darbu strāhdā, muhs luhdsā, lai ar wineem kohpā un pāht wineem Deewu luhdsā, ne par to, ka winsch winus no wiseem gruhtumeem un behdahm iswestu, bet ka tas wineem zaur sawu garufīschu-durvis atwehrtu, un winawahrdās pētahm waretu ee-eet. No tāhda gruhta darba, kurā Deewā weenu no muhsu Leipziger missionareem suhtījis, gribu jums fīchā lapā sinu doht un pa-skubināht, lai efēt pastahwigi eekfīh luhgschānas.

No Tamulu kīstiteem Rīht-Indijā labs pulzīnsch māises pelni-schanas labad isklihduschi par Pakal-Indiju un tur dīshwo stāp fīschās tīzibās un fīschās walodas laudihm kā avis, kam gana nau. To apzredama Leipziger missiones pīckschīnezzībā bij weenu no saweem missionareem, Mayrs wahrda, pehrnajā gadā isfūhtījūs tohs isklihdus-
schus usmekleht un apraudsīht. Dauds weetās winsch atrada wezohs tīzibās un draudses lohzelkūs tā palaistus, ka tee parahdijs hītīs atkrituschi atpākāt pagānu tumfībā, wišleelako pulku Rangunā, Pakal-Indijas Birmas walts galwasplīfehtā. Tapebz Leipziger missionē eenehma to padohmu isklihduscheem draudses-lohzelkīem par labu ar Deewā palīghu eezelt jauno missiones stazioni Rangunā, un to darbu ustīzeja Mayram. Kā winā lapā par Trītschinopoles Zianas basnīzas eeswehtīschānu sinodami jau peemīnejschi, Mayrs 11. April 1878. g. no Madras ohstas ar seewu un behrīneem isbrauzīs Rangunā iskahpa 19. April, leelā peektdeenā. Pīrmāis darbs winam bij. fewim un teem sawejeem mahjas weetu mēkleht un tas eewahkējās 9. Mai. Rangunā chīkas buhwetas us 20 pēhdas augstīem ūtībem, feenas no dehleem, leela sahle ween ar eljes-pehrwi mahleta. Rangunā dīshwe lohtī dāhrga, tapebz par fīchā namu, kas jau wezs un dīkti karsts, nohīnes-nauda jamakā 50 dāhderi par mehnesi; fehtā bij wehl ruhme pīckschī skohlmeistra Michaila, kas Mayram bij līhds nahzīs; us uh-trupēhm wareja eepirktees waijadīgas fīmīnezzības-leetas. Tā nu wareja, lai gan pīsdeenas laikā galwas apreiba no karstuma, to darbu usnemt. Tāhs deewakalpāschanas, ko Mayrs pehrnajā gadā bij eezehlis, un kur no draudses-palīghem draudsei fīprediki tapa pīckschā lafiti, wehl pastahweja, Deewā mahrdi nebīj bes fīchā pīc tām dweh-
felehm pāllīschī; bet tāhs naudas fīmeschanas pīckschī draudses waijadībahm, ko Mayrs draudsei bij pāwehlejīs, bij pīc malas liktās; stāp draudses-lohzelkīem un winu palīghem bij nemēers zēhlees. Tāhs nodohschānas wairs netapa eemakstās; eesahkumā draudses-palīghī rāudsīja to trūkfīmu pīldīht ar dāhwanahm, ko Ēiropeeschu-draugi dewa, bet beidsoht ari tāhs wairs ne-eegahja; ta nohmas-nauda par to ruhmi, kur deewakalpāschanas tapa naturetas, palīka ne-aismakstā. Tāhda sajukschāna missionaram bij janahk palīhgā; winsch draudsei fazīja, ka tāhda weetā, kurā draudse to nohmas-naudu tīk ilgi pāmetīti nemakstā, nespehjohit nedī deewakalpāschanas natureht, nedī svehto wakariau isdāliht. Tas palīhdseja, daudsi no meega mōhdi-

nati apfīhījās tohs parahdus mehneschu stāpā atlihdīnāht. Un pēz diwi mehnescheem pātei pīc parahdi bij atlihdīnāti; no tāhdm 165 rupijsahm, kas tam fāmīneelam, dēwabījīgam Wahju tungam, nahzībs, fīchā atdēva 100 rupijs pīckschī basnīzas- un skohlas-leetahm. Draudsei bij jamahzībs atsīht, ka pātei jagahdā par sawu kohpschānu un ka pīeteek, kad no missiones-naudas winai ustura mīfīnaru un missiones-palīghus. Kahrtībū eegrohījīs pīc draudses-leetahm, Mayrs nu wareja eesahkt to draudsei atkal ar Deewā wahrdeem mee-loht. Bes svehtdeenas deewakalpāschanas, tā Mayrs raksta es wehl noturu svehtdeenas un tēschdeenas wakārīs bībēles-stūdas, kurās Deewā wahrdus iſtahījīs ari behrīus mehdsu isklausīnāht un ari isauguschus draudses lohzelkūs, winus jautādams, paslubināht, lai tohs wahrdus wehl kīretīaki apdohmā, un laudīs labprāht naht un klausībs un mahzībs un labprāht vālauša sawam wādonam; weens vāhgalwīgs jauneklis, kas to launo zēlu negribeja atstaht, bij ja-isslehdī no draudses, bet winsa draudse kā weens wihrs stāhweja us manu pūsi; wišwairāk ja-ustīz tee draudses-lohzelkī no Sudru-schīras, tee no Vārija-schīras wehl reti tīk turahs pīc Deewā wahrdeem kā arīdām labprāht atraujāhs no tāhdm nodohschānahm pīckschī basnīzas. Māna zeriba, ari no wineem kāhdu eezelt draudses pīckschīnezzībā, mani pīekrahpuši. Una tomehtā tā schīreschanas stāp tāhdm fīchīrahīm tē Rangunā nau tīk zeeta, kā Brecksch-Indijā. To wareja pīedīshwoht pīc pīrmām kāhds wihrs no Vārija-schīras. Winsch apprezejāhs ar kātoto seewu, un dīshwoja ar winu stāp paganeem un kātoleem bes Deewawahrdeem un luhgschānahm. Bet kād tā seewa nomīra, winsch no draudses-lohzelkīem us zēlu westī, nahza pīc manīm luhgdāms lai winu īnēmu atkal draudsei un salau-lāju ar kātolu meitu; wišu sawu behrīnumahzībū, paschū tīzībū un svehto luhgschānu, winsch bij pīemīfīs, bet nu kohpā ar sawu brahī duhīschīgi fāhka mahzītes. 17. Mai pīc wina salaušanas wiša draudse sapulzejāhs basnīzā us wakāra deewakalpāschānu un pēz Tamulu eeraduma to jauno pāhri pīschīkoja ar frohneem; draudses we-zaķīe wišeem isvalīja Betelreckstus un Sandel (kohla smarschīgu kīhī). Par skohlas-leetahm missionars Mayrs raksta, ka gan Rangunā ne-trūkst skohlu, ko Angleeschu waldiba ustura, bet kur Tamulu behrī nedabūnāht mahzītes ne lūterā kātīsmū ne tēhva walodu. Tapebz winam bij jagahdā draudses-behrīneem skohlas; pīckschī māseem behrīneem gadijāhs weena Tamulu atraitne, kas behrīneem mahzā, zīk pati pīchīdāma lasīht, rakstīht un rehīnaht; iłkārīs behrīs winai makstā 1/2 rupijs par mehnesi. Brecksch leelakeem behrīneem zīta skohla eezelta, kur mahzā newīen Tamulu, bet arīdān Angleeschu un Birmaneeschu-walodu, lai tohs behrīus tīk tāhlu waretu west, ka tee pēz trihs wāj tīchētī gādeem waretu ee-eet augstākās waldibas-skohlās. Skohlas-nauda ir 1 rupijs par mehnesi; nabaga behrī skohlu dabū par westī. Skohlu eesahktā ar 8 draudses-behrīneem; tagad winu apmēkē 25 behrī, stāp kātēem zīti wehl pagāni, zīti no Baptīsteem. Muhsu basnīzas ruhīmē fīmīneeks arīdān sawu dehlu no kātolu-skohlas is-nehmīs un muhsu skohla dewīs. Pāts missionars ari pīhlejāhs ar Birmaneeschu walodas ismahīschānhās, kohpā ar zīteem wiħreem, kāru stāpā weens Angleeschu skohlotājs, weens Angleeschu wišneeks, diwi teefās-kungi, waldibas-skohlā pīhledamees ar Birmaneeschu roībeem bohīstābeem, kas zīts zītam līhdsīgi isflātāhs un mehli laufdāms ar Birmaneeschu rīhkīs- un nahfīschu-skāneem. Pātebz, mihlee missiones-draugi, tas ir gruhts eesahkums. Lai Deewu luhdsā, ka winsch sawam us-tīzīgam kāpām tā wahrda durvis gribetu atwehrt, un sawai debesu-walstībā līkt aupt pīc mums kā arīdān tur tāhlmā, Rangunā!